

308712 ప ర్తి ది న ము ప ర్క టిం వ (బ డు ను)

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 సం. ఏప్రిల్ నెల 20 వ తేది గురువారము } NO 16
సంపుటము. 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర వై త్ర మా స బ మా శ ద్వి తి య ౨. } సంచిక ౧౬

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.) **AMRUTANJAN** (REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవర్ వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.

చక్కని గోలునుతో వెల 2-0-0 సోస్తేజి 0-4-0

ఇది మా కోటకే సిద్ధపడబడినది. కావున సేవకర్తలందరికీ. వెల స్వల్పమైనను ఫలవంతమైన యజ్ఞభవమున తెలియజేయుచున్నాము. దృఢమైన సామానులచేతే బడి డబ్బు పూర్తి అవునామనము కలిగియుండుటచే చాలాగా ఎక్కువ నిలువక తృప్తికరమగు. ఈ చేయి. గడియారము తెచ్చుకొని ఇండియన్ మెయిల్ అను పేరును. తెలుపజేసి గ్యారంటీ పత్ర నులికించి యుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ వాడుకము లేని వా 2-5-0

చిరునామా:—సునీలియరవాచ్ కంపెనీ.

194 హైదరాబాద్ నెం 157 విద్యార్థులు.

నల సంవత్సరాది సంచిక

ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము : అనంతరయుద్ధచరిత్రము !

పం చాంగము

ఆంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన యమూల్యవ్యాసములు అనేక పటములు చిత్ర పటములచే విరాజిల్లుచుండును ముచ్చటగా ముద్రింపబడియున్నవి సరిగా సంవత్సరాదినాడు వెలువడినది

యుద్ధమునలన కాగితముల కంట పేర్పడినను, విశేషము సొమ్ము వ్యయముచేసి సంవత్సరాది సంచిక పూర్వమువలెనే మంచికాగితములపై ముద్రించి వున్నాము. కాగితముల యిబ్బందివలన నలసంవత్సరాదిసంచికయొక్క ప్రతులు చందాదారులకై మితముగ ముద్రితములై యున్నవి. సంవత్సరాదిసంచికను బడయగోరువారు వెంటనే చందాదారులుగఁ జేరుట యుచితము.

ఆలస్యము=ఆకాశాంగము

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల న.	0	8	0
,, ఆర్థసంవత్సర ,,	,,	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	,,	1	0	0
ఇతరులకు	,,	2	0	0

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

LARGE TYPE EDITION! NOW READY

THE VIRGIN'S KISS

OF THE BRONZE STATUE.

BY G. W. M. REYNOLDS.

IN 4 VOLS.] Post Free [AS. 9 PER VOL.

This is the masterpiece written in the last days of the author, in which the author's ability in his descriptive skill in describing keenly and in a fluent run Human nature, Wonderful Plots, Tragical Scenes, Screaming Comedies, Lovely dialogues, Description of kindness of love, Family traditions. Ancient English costumes, exciting adventures appealing to the emotions of the readers, Psychological analysis of characters, charming and humorous instructions on every conceivable topic of interest, social and economic is a special feature in this work. The approval by the Press and the increasing demand by the Public clearly show that the novel shines as a leader in the novel platform PRICE AS. 9 PER VOL. POST FREE. Vol. I & II are ready for despatch.

N. B.—Purchasers of 3 complete sets of either of these at a time will get one set of it gratis.

SUPERIOR WATCH Co.,

164] Post Box 167, (A.) MARDAS.

304 **కాటోల్ పాడరు**

కల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిట్టలులు మున్నగు క్రిమిలను చంపించు వుదకులను వశింపజేయును. టికెట్ 1-5 అ. 0-5-0

KATOL

AND NO MOSQUITOES WILL BITE YOU

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారదోలును.

240 కట్టలుగల పెట్టె 1-5 అ 12

నిజానామ వ్యాధులను చీమలను, కడకటిండ్లును బట్టలను బాదులను, పుస్తకపేటికలను చిరుకులనుండి కాపాడును

సోలుపంజెల్లు:—టి. హార్ అండ్సన్

1-11, స్ట్రీంగర్స్ట్రీటు, గార్లిహౌస్, మదరాస్

వాదాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిమితభృత రక్తమాంసక జనించుకాడ్మములకు కీరీటుమంటి నుండు. కుగపులను, మచ్చలను, గండములను తుండ్లను, సోతనొప్పిలను అన్ని విధములవలన గలుగు నర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

వనోపధిసార్యపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచముగ సహజమైనను మధ్యరక్తవికల అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరీరమునందలి పొడరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్మిదంబుధమును నొప్పిలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరమును. కీరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులగుర కుండుటకు 4 డోసుల బుడ్డిలతో అమృతమును.

పాత్రైలు:- పి. డి. సావంత్, గళక, పనసవాడి సం. ౨ శొంభాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 149, No. 2. BOMBAY.

పల్లపుభూమిలను మెరకలక్కింద మార్చుట.

ఈక్రింద యుత్తరమున క్రిందటి నెలలో గోదావరి జిల్లా సంఘమువారు గవర్నరు మెంటు రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు సెక్రెటరీ గారికి పంపి నున్నాడు.

“ 1916 సంవత్సరము 9 వ సంవత్సర తేదీని జరిగిన కానన నిర్మాణసభయందు దరఖాస్తు 106 ట్రిక్లీ యీవిధముగ నున్నది. (ఏ) గోదావరి కృష్ణా జిల్లాల డెల్టాతాలూకాలలోని దంప భూమిలను మెరకలక్కింద మార్చుటకు దొరతనమునా రచలం బియ్యమును విధాన మెట్టిది? అట్టిభూమిలను వారు ప్రోత్సాహ పడుతురా? లేక ఏ యేండ్లలో దఫాదఫాలను నీటి నుపయోగించినను, అట్టిభూమిలను సెలవీయక, అ దరఖాస్తులను నుంజూరుచేయుటకు తీరిగి వసూలు 5 యేండ్లు జరుగవలెననిరా? (బి) పల్లపుభూమిలను మెరకలక్కింద మార్చుటకు దరఖాస్తు చేసినప్పుడు, దరఖాస్తు తేదీకి పూర్వము పడెండ్ల కాలమున దఫాదఫాలను 5 యేండ్లకు తక్కువకాకుండ నీటి నుపయోగించుకొనక యుండవలెనని దొరతనమునా రాజ్ఞాపింతురా? ఈ విషయమునుగురించి దరఖాస్తుచేయుచున్న దొర తనమునాకు జవాబుచ్చిరి. 1915 సంవత్సరము 6, 7 ఏప్రిలు తేదీలను వెల్దాపురమున జరిగిన గోదావరి సంఘసభయందు దీ క్రింది తీర్మానము గావించబడెను.

85(ఏ) తీర్మానము:- పల్లపుభూమిలను మెరకలక్కింద మార్చుటకు నీటిపారుదల అశక్తమైన భూమిలకు నిరవసరములేని మెరక సాగుబడిచేసికొనిగారి తోజులు చేసికొనిగారి ఆ భూమిల నుపయోగపడుచుకొనిన యెడల కాల పరిమితిలేకుండ వానిని మెరకలక్కింద మార్చుట కీసభవాల కోరుచున్నాడు. మండల సభవారు వై తీర్మానమును గావించినప్పు డెట్టి తరగతి భూమిలను తమ దృష్టి కుండుచున్నోనో తెలియజేయు డని గోదావరి జిల్లా కలెక్టరుగారి సంఘమువారిని 1915 సం వత్సరము 30 జూలై తేదీనకు నెం 68 రు రివిన్యూ యుత్తరమునం దడిగిరి. కలెక్టరుగారు తమ లేఖలో నూచించిన రెండు రకముల భూమిలే కాదనెదా నీటి సమపాయములు సరిగా లేనందుల కొద్దెక్కుటలను మెంచుటకు సాధ్యమగునట్టియు పల్లపు క్రింద నమోదయ్యును మెరక పంటలను పండించుటకు పయోగించునట్టియు భూమిలను గురించుచున్నది యా తీర్మానము గావించబడెను ప్రస్తుత రేవీయయడెను. గ్రామ గర్భమునందు నూతన గృహములను నిర్మించుటకు స్థలము లేక జరిగినప్పుడు మెక్కువయెడల నితరక స్థలముల కొరత, చెరువుగర్భములకు వానిని కొన్ని ప్రదేశములందు పయోగించుచున్నాడు. కానాగిడేపెడ్డు పల్లపు కిక్కులో చేర్చియున్న నీటి తీర్వ వసూలు మూలమున అట్టి భూమిలను పడచుచు మెరక పంటలను పండించుటకుగాని కొద్దెక్కుటలను మెంచుటకు గాని జరగదున్నాడు. అట్టి పల్లపు భూమిలను మెరకలక్కింద మార్చుటకు సాకర్వముల చేర్చవలె విధానము నవలంబించిన గాని యట్టిభూమిలను యార్జిక స్థితి బాగుండవలెను. పల్లపు సాగుబడి చేసినయెడల సమకూలుముగ నంగు పంటలు పండుచున్నను, కృద్ధ విపాచి కొద్దెక్కుటలను వానిలో పెంచిన పక్షమున మనసగుబడివలన కన్న తక్కువ యాదాయము రాగలదని యంగీకరింపవలెను. కొద్దెక్కుటల కారణమునం దెక్కువ పట్టుబడి కావలెను. దానివలన నెసిమిరి పడెండ్లకు గాని ప్రతిఫలము రావలెను. అట్టి భూమిలవిద భూమి కిక్కు చెల్లింపక తప్పదు. కానవంటి నుపయోగింపవలెను, వానికి భూమి కిక్కుతోపాటు నీటి తీర్వను కూడ చెల్లించవలసి యుండుట భారముగా నుండును. వేసవి కాలమునందు తప్ప కొద్దెక్కుటల కిక్కు సమయములందు నిరకల్పరలేదు. రెండవ పంటకు నీటి సత్తుచు యేర్పాటుచేసిన ప్రదేశములకు దక్క మిగతవాని కాకాలమున సర్కారునాని నిరంధము. నుమద్ర ప్రాంత ప్రాముఖ్యమున దృష్ట్యాగ్రముతో చుంపి నీటి నూతులను నులభముగ తీర్వ వచ్చును ప్రాంతభూమిని పీల్చుటలను

* కలెక్టరుగారు తెల్పిన రెండు రకముల తెల్పియిన (1) నెట్టియమెంటు కాలమున పల్లపు క్రింద పట్టుబడి మొదటకు నీటి తీర్వమున చెల్లించవలెనని నెట్టి జలాధారములకు వచ్చి నీటి నుపయోగించుటకు, వానిని చక్క పడుచు కొనుట రెండురకముల భూమిలకు వానిని. (2) నీటిని మొదలయిన పయియిన పట్టియమెంటు భూమి యాదాయము బుద్ధి పూర్వకముగ భూమి నుట్టుచు మెరక చేసెడిది.

మెంచుటకు నూతనము చూచును. నీటితీర్వ సహకరించుటకు కానాగిడేపెడ్డు పల్లపు కిక్కు చెల్లించవలసి యున్నందున తోడు పయిలను మెంచుటకు వలయును వెనుకదీయుచున్నాడు. వై తీర్మానము గావించునప్పుడు మండల సభవారు రెట్టితరగతి భూమిలను దృష్టిపథమునందుకొని, వానికి నీటి సాకర్వలను తలంపుతో పల్లపుక్కింద నమోదు చేయుటకై; గాన వానికి పల్లపు కిక్కు నిచ్చితలవలెననియు; నీటి నుపయోగించుకొనక పోయినయెడల దాని కవరాధము విధింపవలెననియు నిర్ణయం జరగ, పల్లపులను మెరకలక్కింద మార్చుటకు సమపాయముల చేర్చుటచేదని కోరియుండిరి. పల్లపు క్రింద నమోదయిన భూమిలలో పల్లపు పయిలతో మెంచక తనభూమిని నెక్కువ ఆదాయమురాగల పయిలలను మెంచుటకు చుట్టింపురైతుకుకు దగు ప్రోత్సాహము నీయవలెను. ఇంతవరకాచరణముననున్న విధానమునలనపల్లపుత్రైఫలము ప్రమే మెంచవలసినట్లునున్నది. కొద్దెక్కుట తోటలను నాటిసమీపమున, పల్లపుభూమిలనుదంప సాగుబడికిగాక యితరవిధములకు ముపయోగించి వచ్చుచును పల్లపులను మెరకలక్కింద మార్చుట కవకాశముండునటుల యున్న ను సగుంచుట ముఖ్యముగవచ్చుచున్నది. తోటలను మెంచుట ప్రోత్సాహపరిచినచో విస్తారముగ గవర్నరు మెంటువారికి నీటి తీర్వ కండుగవచ్చునని జంకవలసినదనితరు. ఒక జతనట్టిస్వార్థ త్యాగ మావశ్యకమయినను అది రయతుల యార్జిక స్థితి యెక్కి చుట్టియమెంటు సాధనభూమిలను దంప తమమనస్సునప్పుడు దొర తనమునాకు దానికిసంకోశించవలెనని యీ సంఘమువారు తలపోయి చున్నాడు. అట్టితోటలకు గవర్నరు మెంటునీటి నుపయోగించుకొనినప్పుడు డెల్టానీటితీర్వ విబంధనలవారితప్పక తీర్వ వసూలుచేయవచ్చును. పల్లపుక్కింద భూమిచేర్చబడి యున్నమాత్రాన నీటితీర్వసహకర్తలను వసూలుచేసినట్టిదయ మున్నయేర్పాటులన కష్టతరముగవచ్చును. నీటితీర్వమానమున దొరతనమువారికి వచ్చెడియాదాయము తక్కి పోవకుండుటకు గాను నీ నెట్టియమెంటుకాలమున వానిని పల్లపుక్కింద చేర్చి 5 యేండ్లగడువను కాలసాంకేతికమును నిరూపించిరి. పల్లపులను మెరకలక్కింద మార్చుట కా నిరంధనమాత్రమునే యెల్ల కాల పోలనపయోగింపవలెనో తెలియజేస్తుంది. వై విషయములందు రైతు గవర్నరు మెంటునీటి నుపయోగించుకొనకుండుట దొరతనమువారి రాజకీయ బుద్ధిపూర్వకముగ భంగముగలిగింప ప్రయత్నించుట యని తలపడగలదు. ఎక్కువఫలితము నీయగల తోట పంటలను చేసి వాని కెక్కువ పట్టుబడిపెట్టి తన యార్జిక స్థితిని చక్కబరుచుకొన దలచిన భూస్వామి ప్రోత్సాహము దనిభావించుట సమంజసము. ఇంతేగాక డెల్టాజతములలో పల్లపుపయిలలను తోటపయిలలనలనకూలి వాండ్రొ కెక్కువ కాలము పనిగల్గి యుండునని గుర్తించవలసింది.

డెల్టాలో ఎవరు అనునది కరవు అగుటచేత ప్రతియేట పల్లపు సాగుబడి చేయుటకు భరింపజాలక నిస్సారములైన పల్లపుతరగతి భూమిల స్థితిగతులనుకూడ చూడవలసినది సందర్భమున దృష్టియందుంచుకొనిరి. అట్టిభూమిలను సమాదృతీర ప్రాంత గ్రామములందును, కావలసినవిరకు కావలెను, అది తడి యుండుట గావలయునీటి పాలముచేకుట ముందు, చాలదూరము ప్రవహింపవలెను. అట్టిచేఖలో కుండిచతీకరి పల్లపుపంట పోవడై, గవర్నరు మెంటు పన్నులను వ్యవసాయ వ్యయములను భరించుటకైన చాలదు. అట్టిభూమిలను గయారుగా నుంచిన లాభములేదు, తోట పయిలలను చేసిన పక్షమున పల్లపుత్రైఫల కిక్కులలో చేరిన నీటితీర్వభారము వహింపక తప్పదు. కావున చుట్టును అనుకూలముగ నుండి పల్లపులను మెరకలక్కింద మార్చి భూమిల స్థితిగతులను చక్కబరుచు యత్నించురయితులకు హెచ్చరిక పుట్టించుట కర్తవ్యము. మరియొ సమదృతిర ప్రాంత గ్రామములందు రయితులు వసించుటనే పండించవలెను. లేక భూమిగయారుగ నుంచవలెను.

డెల్టానీటి తీర్వ నిబంధన నీక్రిందినట్టివి సగుంచుటకు దొరతనమువారు యోచించుచు గాక యిది యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నాడు. (1) భూమిలను పల్లపు సాగుబడికియో మలా కావా యాదాయములకు తలపోయక, కొద్దెక్కుటలను మెంచుచున్నప్పుడును పల్లపు సాగుబడిగాక యితర పంటలకు పయోగించుచున్నప్పుడును పల్లపులను మెరకలక్కింద మార్చవలెను. (2) నిస్సార భూమిలను సాకర్వలక్కింద జేరవలసినప్పుడు వానికి విశ్రాంతికోరక పల్లపులను మెరకలక్కింద మార్చవలెను. (3) ఇటులనే అని చుట సాకర్వతలైన పిదప మెరకలక్కింద పల్లపులను సులభముగ మార్చుటకు సమపాయము జూడవలెను.

తెనాలి ప్రాంతములు.
పూర్వపు విద్యాధ్యయ సంఘము.
1916 సం॥ జూలై నెల 20-వ తేదిని జరిగిన సభ యందు నీక్రింది యంశములు తీర్మానింపబడినవి. మల్లాది ఆది నారాయణగారు కార్యదర్శిగాను, మరెవరైనా కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగాను ఎన్నుకొనబడిరి.
దీనిని వెంటనే “పూర్వవిద్యాధ్యయ సంఘము, తెనాలి కా ప్రాంతముల తేనాలి” అని మార్పవలెననియు అందుకై తెనాలి ప్రాంతములలో జరిగిన పూర్వవిద్యాధ్యయలందరు 30-వ తేదీని తెనాలిలో సమావేశమగుటయు ప్రతికలములు యున దెలుపవలెననియు ఆరోజున జరుగవలెనని సభలో సంఘ ముపేరు వైవిధ్యముగా మార్చి సంఘాభివృద్ధికిని, కాశ్యపజీవనోపాయమునకును దగినమార్గముల చర్చింపవలయుననియు యేర్పాటుచేయబడినది. కాన పూర్వవిద్యాధ్యయలందరు తప్పకావాటికి దయచేసి కార్యమును జరుపుకొనవలెననియు సార్థికులు.

సంఘాభివృద్ధిము.
పూర్వపు విద్యాధ్యయలందరు సంవత్సరమున కొకసారి సమావేశమగుదురు. ఏకాదశి నిర్ణయించుటకుని ముందుసభలో తేలియును. సభ్యుల చందాల మూలమునను, సభ్యుల సమర్థతంబట్టి నాటక ప్రదర్శన మొడిగాగల ముతర మార్గముల మూలమునను ప్రవృత్తినించి సంఘమును బోషించుకొనుచు, చుట్టు పట్టునుండు జోధాధారణ కార్యముల కోరిక ప్రవృత్తిసాహాయ్యముల దొడ్డునుండు వ్యాయామ విద్యాభివృద్ధి సంఘముల ప్రోత్సాహ పరచుటయు సంఘాభివృద్ధిము. కార్యదర్శి.

లిఖితానుష్ఠాన మవరాజావాసు:- ఈనెల 19 వ తేది చుద్దాపన్నము 2 గంటలకు మహారాజావాసు పరివార సమేతులై క్విలానూర్ గవర్నరు మామూలనకు ప్రమాణ మొకరింప తీరువనంత్రురమునండి బయలుదేరిరి. మాయూలు ప్రకారము ఫిరంగులు వేయబడెను.

గుడిచాడ సభ:- బడలా మున్నగు ఏర్పాటులు చేయుటకుగాను అగ్రాసవాధికారులు, ప్రతిఘట, ప్రేక్షకులు ఎక్కువై డెప్పుడు విచ్చేయుడలో ముందుగ సన్మానసంఘము వారికి తెలియజేయవలయును.

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

విశాఖపట్నంజిల్లా అనకాపల్లి జిల్లాను రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాక్సింగ్ కంపెనీవారివల్ల ఈ 1916 సం॥ మేయి 1 వ తారీఖు లగాయతు మిక్కిలి వసినపడవుల ననుసరించి చక్కని యేర్పాట్లతో ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థము అనకాపల్లి మాడుగుల గ్రామములకు వోడవరము వద్దాదిగ్రామముల మార్గముగా స్టీమ్ మోటారుబండ్ల రాకపోకలు స్థాపింపబడును. ఈబండ్లలో మొదటి రెండవ తరగతుల చొప్పు మాత్రమే అమర్చబడియున్నవి.

బండ్ల రాకపోకల కాలములవివరం.
(1) మాడుగులనుండి తెల్లవారి 5 న 30 కు బయలుదేరి వద్దాది వోడవరములమీదుగా అనకాపల్లికి 7 న 45 కు చేరును. (2) అనకాపల్లినుండి తెల్లవారి 10 న 15 కు బయలుదేరి వోడవరము వద్దాదిమీదుగా 12 న 30 కు మాడుగుల చేరును. (3) మాడుగులనుండి పంకా 1 కు బయలుదేరి వద్దాది వోడవరములమీదుగా 3 న 15 కు అనకాపల్లి చేరును. (4) అనకాపల్లినుండి రాత్రి 9 న 20 కు బయలుదేరి వోడవరము వద్దాదిమీదుగా రాత్రి 11 న 35 కు మాడుగుల చేరును.

టిక్కెట్ల క్రయముల పట్టి.

టిక్కెట్ల విశదము	మొదటి తరగతి	రెండవ తరగతి
అనకాపల్లి - వోడవరము	0-12-0	0-6-0
అనకాపల్లి - వద్దాది	1-2-6	0-9-3
అనకాపల్లి - మాడుగుల	1-8-0	0-12-0
వోడవరము - వద్దాది	0-6-6	0-3-3
వోడవరము - మాడుగుల	0-12-0	0-6-0
వద్దాది - మాడుగుల	0-8-0	0-4-0

హెచ్చరిక:- 11 వ నెలమున అనకాపల్లి పిల్లలకు అర్థ చార్జీలు పుచ్చుకొనును. మొదటితరగతి ప్రయాణికులకు 25 పానులను రెండవతరగతి ప్రయాణికులకు 20 పానులను చార్జీలు విధించబడుటను. ఇంతకు హెచ్చుతరగతి పానులకు పోటు 1-కి 1 పై అనకాపల్లి కుండున చార్జీలు పుచ్చుకొనును. రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాన్సింగ్ కంపెనీ, అనకాపల్లి. ప్రాంతములు:- నాగులగొండ రాధాకృష్ణ పట్టణ మదరాసు. N. Radhakrishniah, 148-149, Devarajamodali Street, Madras.

కృష్ణామండల సభ

గుడి వాడయందు సమావేశమైన 25వ కృష్ణామండల సభ యందు పట్టణమునకు ప్రేక్షకులను స్వాగతమిచ్చుచు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు పర్యవసేన మల్లిఖార్జునుడు గారు చదివిన వ్యాసముం దీక్రిందిభాగాలను చూర్చించుచున్నాడు:—

రైతులను గూర్చి ముఖ్యముగ వలయు విషయముల కొన్నిటిని గూర్చి మొదట చూచుటకు సాహసించుచున్నాను. వనశాంతికిత యనునది మన కట్టివకాదునుండి ఒక వివాద కరమగు సంగతి జూచుచున్నాము. కొంచెము ఆంధ్రమువద్ద లభింపగనే వ్యవసాయవృత్తియందు నిరసనభావ మెక్కినట్లు యు, కృషివృత్తి గోల్పోవుటయు తటస్థించి కర్షకవృత్తియే ముఖ్యదీనియగుననుచు నున్నదేమన కంటిత మీసదళ ప్రాప్తియందును మనకు విశేషము. దీనిని జక్కతయ నుర్వ మొక్కటియే. భూస్వాములుగనుండి విద్యవిభజింపబారంద యి, విద్యజ్ఞానకారకముయొక్క వృత్తికి నీచాస్త్రత్యములు లేవని యు, తదియవలంబునబట్టి దానికి యని యలంబుననియు మనమును దుంచుకొని, విద్యాభ్యాసానంతరము ఏ యితరవృత్తి కైనదిగి, మనవృత్తి ఏ కట్టుబడితాగునో యెప్పుగించి హిసమార్గమున బడక కర్షకవృత్తినే యవలంబించి, తాను నేర్వినవిద్య తదవృత్తి కనుసంధానము జేసినయెడల తాను తన సహకర్షకులకు మార్గదర్శక నుండుటయే గాక కృషివృత్తియు సమీపికాసముంది. జేకోదరణకు ముఖ్యసాధనమగున నీటిపారుదల.

మనదేశమునకు శ్రీ దొరతనమువారు చేసిన మహోప కారములలో డెల్టా యేర్పాటు ఒకటి. కాని ఈవిషయము లో డెల్టా యుద్ధోగములు ఈమధ్యజేసిన యేర్పాట్లు రైతు లలో కొంతకలనము గలిగించినది.

ఏ. వి. తరగతుల విభజనము, నీటిదరఖాస్తుల నిర్ణయింపు లిరస్కారము, తదనంతరము ఆందోళనమున ఆంద రకు వెలిసిన విషయము. కొల్లేటి వంశ వారి కు వకార మొనర్చువలెంపన్న వ్యాపారిధ్యమగు ఏ. వి. విభజనముగాక మరియొక మార్గములో గలవు. ఆకు పెంచుకొను సమస్యను లేమిచేత నుండు నీరిచ్చినను అది వారి కుపకరింపదు. కొల్లేటికిరమ్మ మునుగనీన వివిధ సమాద్ర మునకు బోవుటకును, అందువల్ల కొల్లేటియంతయు సాగుకు అర్హముచేయుటకును చెరువులు నిర్మించి ఆకు ముంపగనే పెంచుకొను సమస్యను గల్గించుటకును యాలోచింప బడిన కొల్లేట ప్రాజెక్టును కాల్వోచ్చుటయు జేసిన ఆతాలూకావారికి మహోప కారము గలుగును.

మునుగు కాలువలు. కల్లు సేవ్యమునకు పంటకానిన రెట్లు ఉపయోగకా రులో, అంతకు పదిరెట్లు మునుగు కాలువలు ప్రయోజనకరము లై యున్నవి. డెల్టా కాలువలు యేర్పాటు గాకపూర్వము భూమిపాలునుబట్టి సహజముగ మునుగనీన ప్రవహించు దొం కలుండి అనరాని కొల్లేటికిప్రాయంబేడిది. ఇప్పుడు మునుగు లన్నియు పంటకానినవలన అడ్డగింపబడినవి. ప్రభుత్వము వాగ్దానమునగుంచి శ్రద్ధవహించి తగుయేర్పాట్లు చేయవచ్చు చాలాభూమి వంధ్యగనే యుండవలసి వచ్చును.

వ్యవసాయభివృద్ధి. దేశమందు జనాభివృద్ధియగుచున్నది. పరిశ్రమ లేమియు దేశమున వృద్ధిగాంచుట లేదు. ఎంతయిది ఆధారపడినను సేవ్యముమీదనే ఆధారపడవలసి యున్నది. మూతన పరిశ్రమలను గూడ వ్యవసాయసమూహముగా గావించినగాని ప్రజలకు జీవనాధారము లభింపదు. అట్టికరి కొందరు విస్తార విస్తీర్ణముల భూములను సంపాదించి నీరుతోను యంత్ర ములవ్యాపార వ్యవసాయము చేయవలసి యున్నది. అట్టివానికి నీరుతోనుకొని నిచ్చుట మున్నగు తగిన సదుపాయములను ప్రభుత్వమువారు చేయుటలసి యుండును.

ఆరోగ్యము. జనాభివృద్ధియగునను, గ్రామారోగ్యమునకును, హానికర మై ప్రజలకు జీవనము అటుంటి కాలిదనములేమింద ఇంటిగో డల చూచుకొనుటకు వ్యవసాయము చేయుచున్నాము. ఈప ద్ధతియొక్క హాని గ్రహించి మన మిది తగ్గించి తోటవైద్య డొరయట్లు చేసి ఆరోగ్యభివృద్ధికి సహకార లగుచుముగాక. మన గ్రామములలో ఆరోగ్యమునకు ముఖ్యకారణము మన గ్రామసౌవుల అపకృష్టతయని గ్రహించి స్నానము చేయుటయు పశువులను చెరువులో కడుగుటయు మొదలగు హానికరమగు అలవాట్లు మానుట కర్తవ్యము.

పశువులు.

వ్యవసాయమునకు పశువులవై ఆధారపడి యున్నది. మన పశుసంతతి అనాటికాకాదు క్షీణించుచున్నది. మంచి జాతిపశువృద్ధి యగు మార్గములను గురించి యోచించుట ప్రతి రైతునకును ముఖ్య కర్తవ్యము.

పశువుల రోగములను నివారించుటకై ప్రభుత్వమువారు కను వైద్యశాలల నేర్పరచుచున్నారు. అట్టివి తాలూకాకు అధమ మొకటియైన ఏర్పడినగాని రైతులమేలు చేయరదు.

రైతు తనకున్న భూమినంతయు సేవ్యముజేయుటకన్న 100 కి 10ఎకరములైన భూమిగాంచుకొని మంచిమేతపట్టుకట్టుచేసి, అందుపశువులను మేపిజాతిమండలించు మంచిపాము, నెయ్యి, మూలమున వ్యవసాయమునుండి వచ్చుఫలితముకన్న మెచ్చు ఫలితమును సంపాదించవచ్చును. ఇట్టియేర్పాటు లేకపోవుటవల్ల వస్తాకాలమున పశువుల మేతనిమిత్తము యే అడవి భూమికో తోలడముఅక్కడవని నశించుటయు తటస్థించును. ఈలోపము నవరణజేయు బాధ్యత మనయందున్నది. మనలో ఎవరైన ఒక మార్గమవలంబించిన ప్రతివారము గొర్రెలలాగున దానినే ఆవ లంబింతురు. ఒకడు వడ్డెమరనుస్థాపించిన అందఱును ఆమరనే స్థాపించువానుడుగు గాని దేశమున మహారెండు నూతన విషయ మునుగూర్చి యోచింపరు. మనకు మంచిపాము పెరుగు నెయ్యి దొరకక చాల యిబ్బంది కలుగుచున్నది.

సహకారపద్ధతిని పశువులయందు నెయ్యి పెరుగు పెన్న మొదలగువానిని తయారుచేయుచు కంపెనీలను పెండు టు స్థాపించుకో యుచున్నాము. కాగితములను తయారుచేయు అకు జమ్మ పనికివచ్చుట! ఆజమ్మ మనకు చేరువగునట్లు టట్టికాగిత ములను తయారుచేయు యంత్రము ప్రతిస్థాపించు ప్రయత్నము చేయవలెను? యేటుబండినికూడ రైళ్ళ యందు ప్రవేశపెట్టుట బహువైధిగా లభింపజేయునటుల రయిల్వే యధికారులకు ప్రార్థింపదగియున్నది.

గుడివాడ తాలూకాకు కావలసిన ముఖ్య విషయములు.

మ గుడివాడ పురమునకు భీమవరం రయలువచ్చి గం క్షకాపేట పొందుదక రాగానే బొప్పెత్తము రాగలదని భా వించుచున్నాను. అట్టి తరుణమున గుడివాడ మునిసిపాలిటీ గానున్న బాగుండును. ఒకవేళ మునిసిపాలిటీ గానేరజేసి మనయూనియన్ వైరుమకై, మెంబర్లు ఎన్నికగాంచువాడుగా నుండవలెను. మన తాలూకా లో ధ్వజ కును ఏ లూరు తాలూకాబోర్డువలె అధికారిగాని వారిని అధ్యక్షుడుగా నియమించవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరవలసి యున్నది. మన మికింబోటకుబోయి ఆకాచాల్లు పడుటకంటె మన తాలూకా వ్యాప్తియల పుష్కారము నిమిత్తము సబోకోస్త్రువుగాని, మరి యొకకోస్త్రువుగాని యిచటనే యుంచుమని కోరుటలో అధర్వ మేమియు లేదు. అన్ని తాలూకాల ముఖ్యసాములలోను ప్రామాణ్యముండి విద్యాభివృద్ధికి సాయపడుచుండ మన తాలూకావాసులకు ప్రామాణ్యలేఖండుట చాల చింతా కరము. దీనిని తాలూకాబోర్డువారు గాని ప్రజలుగాని ఎంత త్వరతో స్థాపించిన అంత కీర్తివాదుకము.

పంచాయతీలు.

మనకు పంచాయతీలు వచ్చుననియు, ఇదిగోమన పంచాయతీలు వచ్చుననియు వినుచున్నారము. పంచాయతీ దారు చెప్పిన విషయాలెవరు? చెప్పినట్లు వివరము నివల్లు చేయకల అధికారము పంచాయతీ వారున కొసంగవలెను. అధికారము లేని వెత్తెను నిచ్చుచుండును.

ఆంగ్లోవ్యవస్థ.

ఆంగ్లోవ్యవస్థను గూర్చిన వాదప్రతివాదములకు వివి వివిధియున్న మీకు నేను మాతముగా చెబువదగినది లేదు. ఒక పరిపాలన క్రింద 4,5 భాషలవారుండుటకన్న ఏభాష కాభాషకు ప్రత్యేకవాస్తవియము, పరిపాలనము ఉన్న నుచోపకారము లెన్నియో చేయరగలవు. పరిపాలనలు ఆంగ్లంతలు భాష నభ్యసించి మంచి పరిపాలన జేయుటకు. అన్ని వ్యాపకాసములయందు వ్యవహారములను దేశభాష యందే నడపుచున్న దేశము లత్యంత కీర్తియుగ వృద్ధిలోనికి రాగలవు. ప్రజలయందు సంతృప్తియు పొడమావును. వివిధ వ్యయము పెంపొందించుటకు భావనమింతి సాధనము లేదు. తక్కిన భవిష్యత్తులకులమాట యుట ఉదాహరణ. మనలో ట్లు చాలాభాషా ప్రజలనునే సందుగాగన మాణభాషా వికారదులనును నెవరునదోమకొను సామ్యయొక్క దోషిడి యైన తగ్గునేమో!

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

కృతార్థతలు
లి. ఏ. (అమ్మ) డి. డి.
II ఏ ((పదార్థవిజ్ఞాన శాస్త్రము))
14 గురు విద్యార్థులు
తెలంగాణ సెంట్రల్ కాలేజి (1)
బాపు ఎస్. రామకృష్ణారావు రేడియో ఆక్టివిటీ I
మద్రాసు రాజధాని కళాశాల (1)

టి. క. చిన్నయ్యసాంబం తిరుతిక్కావలెక్కినీటి మెక్సిటికం I
ఎస్. వి. దొరసామి డి. డి. I
కూలే శారాయణిక్కి డి. డి. II
టి. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యగ డి. డి. II
పి. మహాదేవ్ డి. డి. III
రామకృష్ణారావు డి. డి. III
నెయింటు జోసెఫ్ కళాశాల తిరుచినాపల్లి (6)

ఎ. వి. సుబ్బయ్య (కె. సి. కె. తిరుతిక్కా గానన్) I
కటకటిక్ బాసెఫ్ డి. డి. II
పి. చారాయణిక్కి డి. డి. II
ఎస్. శివరామకృష్ణయ్యగర్ డి. డి. II
పి. వీరరామయ్యగర్ డి. డి. II
కె. వి. వెంకటగిరి డి. డి. III

II వి. శాఖ
(పదార్థవిజ్ఞాన శాస్త్రము)
5 గురు విద్యార్థులు.
మద్రాసు రాజధాని కళాశాల (5)
ఆర్. వెంకటేశ్వర్ డి. డి. II
పానుగంటి అన్నాజీరావు డి. డి. III
కె. రామాస్వామి డి. డి. III
లక్ష్మీనాథుడి ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యగర్ వీరు వి. వి. డి. డి. కళాశాలచేయబడినది.

III శాఖ
(కృత్తి శాస్త్రములు)
9 గురు విద్యార్థులు.
మద్రాస్ క్రైస్తవ కళాశాల (1)
కె. వెల్లవోరే (కృత్తి శాస్త్రము, జంతుశాస్త్రము) II
మద్రాస్ రాజధాని కళాశాల (8)
జిట్టిలింగం రాజమేలు (కృత్తి శాస్త్రము, జంతుశాస్త్రము) II
కంకరసింగు, కోయిలయ్యూక (భూగర్భశాస్త్రము, జంతు శాస్త్రము) II
టి. వి. స్వామినాథన్ (కృత్తి శాస్త్రము భూగర్భశాస్త్రము) III
తుండూరి వేంకట సుబ్బారావు (జంతుశాస్త్రము కృత్తి శాస్త్రము) III
చివుకుల లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి (భూగర్భశాస్త్రము జంతు శాస్త్రము) III
ఆర్. శివసుబ్బయ్యగర్ డి. డి. III
టి. కృష్ణాధం (వీరు వి. వి. డి. కె. కె. కళాశాల చేయబడినది.)
ఎం. ఏ. వర్మిక్

II ఏ. శాఖ
కళాగర్భ శాస్త్రము
10 గురు విద్యార్థులు.
మడిగుప్ప చూపు (తిరుతిక్కావలెక్కినీటి మెక్సిటికం) II
కె. పి. భూమణం (కె. సి. కె. తిరుతిక్కా గానన్) III
III శాఖ
ప్రకృతి శాస్త్రములు
5 గురు విద్యార్థులు
తిరుగురు కంకటరసింగరావు (కృత్తి శాస్త్రము భూగర్భ శాస్త్రము) III
బంధుకోణం కే. కృష్ణస్వామి (డి. డి.) III
సుబ్బరావు, లక్ష్మీనాథుడి (డి. డి.) III

వై. వసుదేవసభ.
రాగల వై. వసుదేవసభను వై. వసుదేవసభను, శివభక్తులును, బెజవాడ వాస్తవ్యులు సగు నంబూరి మృత్యుంజయవారి యాహ్వానము క్రింద మేనెల 15, 16 17, తేదలయందు బెజవాడ లో జరుగును వై. వసుదేవసభాభిమానులు దయచేయ ప్రార్థితులు.
కొ. కొట్లంగం, కార్యదర్శి.

విషయమునుక్రమణిక.

పల్లపు భూములను పరిశీలించి మాన్యుట	2
కృష్ణామండలమున	3
ప్రభుత్వ పరిశీలన.	
పురోహితులకు శిక్షణ	4
బిల్లు, పోలికా రైతు	5
బోర్డు మహావైద్యులను	
విశేషవర్తికా రైతు	6-7
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రామము	8-9, 10-11, 12

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 20-వ తేది

గురువారము.

పురోహితులకు శిక్షణ.

ఈనెల 9-వ తేదిను 13 వ తేదిను మోడరన్ విద్యుత్ ప్రతికముండి పురోహితుల శాసనము నకు సంబంధించి వ్రాయబడిన వ్యాసము నొకటిని భాషాంతరీకరించి ప్రకటించితిమి. దానిని బట్టి బ్రాహ్మణుల పురోహితులగుటనగున బోధా గాయక్యాదుగా చేసి చేయుచుండు వదియున్నవలె ముగా నర్హులగుటకు. బోధా స్వదేశసంస్థాన మగుటచేత గాయక్యాదుగా రుకే ధర్మశాలకు దను నధికారమును వహించి సాంఘిక శాసనోప క్రమమును సులభముగా చేయగలుగు చున్నా రు. బ్రిటిషు పరగణాలలో అపని యంత సులభ సాధ్యముకాదు. మర ప్రభువులును సాంఘిక శాస నములను చేయుటలేదని చెప్పుటకు రాదు కాని యొకటి నుండి మరత విషయములలో మేము తాటకట్టును వహించుచుని చెప్పుకొనుచు వచ్చుటచే వారు పోరనవేసి సాంఘిక శాసన నిర్మాణము చేయుటకు తగిన యవకాశము లేక యున్నది. తానుజ్ఞునండి మైచ్చిన శాసనములు హిందవ సభ్యులచే నుపయోగపడనను ప్రభుత్వమువారు ప్రజలలో నెక్కువ సమూహమువారి యుష్ట మే నై పునరు ముద్దనో అనైపుననే తమబువురు నైచి వేయు చున్నారు. ఈకారణముచేత ఉపక్రమిత శాసనము సంఘభివృద్ధి కెంత యడుకూలతమ మైనదైనను నేటిపరిస్థితులలో ఎక్కువ సంఖ్యగల ప్రజలచే తీరస్కృత మయినయట్లు కన్పించిన యెడల అగిపోవలసి వచ్చుచున్నది. ఏ శాసనమున నైకను ప్రజాభిప్రాయ మవసర మను సిద్ధాంతము నిజమే కాని కొన్ని పరిస్థితులలో ప్రజలలోని యాత్రమ విజ్ఞానవంతము ప్రజలమేలుకై ప్రజల క్షేమమునకయి కొంతవరకు ప్రజల కరుచికరమై నను కొన్ని శాసనములు చేసి తీరవలసి యుండును. ఇదివరకొకరు చెప్పిన రీతిని నిదర్శమునకయి శిక్షా స్థలిని దీసికొనుడు. ప్రజల సమ్యక్తు లందు పైవ ఖోరివానిని గణించును. అప్పుడు శిక్షాస్థలి తప్ప క త్రోసివేయబడక తప్పదు. కాని శిక్షాస్థలి యవసరము కాదుగా రుండురా? అందువలననే మన పూర్వులు శాసనము చేయవలసి వచ్చునప్పుడు ప్రతిమానపుని యభిప్రాయమును తీసికొనవలసిన దని నియమించలేదు. శిష్టులు నిర్ణయించిన చాలు ననినాడు. ఇప్పుటి శాసననిర్మాణము నొనర్చు ప్రతి నిధులును అపవృగణముననే చేరుచున్నారు. వారి

సహాయార్థము బహిరంగ విషయములు ఆచారము లయి యున్నవి. వీనివలన కొంతవరకు ప్రజాభి ప్రాయము వ్యక్తమగుచున్నది. ఈయభిప్రాయము గణముగ శాసనకర్తలు నడుచుకొనవలసినచోట నడుచుకొనుట మంచిది. కాని ఈ యభిప్రాయము అభివృద్ధికి వ్యతిరేక మైనయప్పుడు దీనిని త్రోసి పుచ్చుట యవసరము. పాశ్చాత్యదేశములలోని నిర్బంధించిత విద్యాశాసనముల నాలోచింపుడు. నేడు ఆంగ్లసీమను కలవర పెట్టుచుండు నిష్పంధనైతిక సేవా శాసనమును దిలకింపుడు. ప్రజల నడుగుచు బోయిన నీశాసనము లక్కర లేదను వారే హెచ్చగు దురు. అయిన సంఘభివృద్ధికి నివియమృతతుల్యము లగుట శిష్టులు బలవంతముగానై నవీనినిసాధించురు. మనదేశమున నీ రీతిగా సాధింపవలసిన శాసనములు సాంఘికములెన్ని యో కలవు. బోధా గాయక్యాదు గారు కొన్నిటిని సాధించు చున్నారు. వారి నిద ర్యమును బట్టి యితర సంస్థానాధీశ్వరులు కొందరు కొన్నిటిని సాధించు చున్నారు. బ్రిటిషు పరగణా లకు మాత్రము దారి కానరాకున్నది. పురోహిత శాసనము ఈ పరగణాలలో సాధ్య మగు ననుట ఇప్పుడు తలంచరానిది. బోధాలోనే బ్రాహ్మణు లడ్డపడి గాయక్యాదుగారి యధికారమును ప్రశ్నిం చిరి. మన పరగణాలలో మన పూర్వచార పరా యములు బట్టి శాసనము వచ్చునెడల ఆకసము విడిగిపడునని బ్రిటిషు ప్రభువులను బెడరింతు రనుటకు సందియమే లేదు. అందుచేత ఇప్పుట పురో హిత శాసనము చేసి పురోహితులకు శిక్షణ నిచ్చు మాట నటుండ నిచ్చి ఇతరవిధముల విచ్చి క రీతిని మన మేమైనను చేయవచ్చుచేమో యలోచించుట శ్రేష్ఠతముము. నేటిదినపు పురోహిత నామధే యులు సామాన్యముగ పోరహితులు గాక పోరా హితులుగా నున్నారనుట అందరును ఒప్పుకొను చునే యున్నారు. వారు కరకు విద్య వర్ణము. వాచికీల వికాసము నున్న. వారి యందు ప్రజ లకు గల భక్తి పూజ్యము. అందులోను విద్యావం తులగు గృహస్థులకు సామాన్య పురోహితుల యెడ నసహ్యమే కానవచ్చు చున్నది. పురోహి తులు నంటలవా రగుటయు వంటలవారు పురో హితు లగుటయు అసాధారణము కాదు. వసిష్ఠాది నామములచే నలంకృత మయిన పురోహిత వృత్తి యిట్టి యధోగతికి వచ్చుటకు వగవనివారు లేరు. క్రొత్తపురోహితులు తమ వృత్తి నెరుంగగలవారు తమగౌరవమును కాపాడుకొనగలవారు తాముచ్చ రించు మాటలకు అర్థము చెప్పగలవారు కావలసి యున్నారని విజ్ఞానవంతు లయి బ్రాహ్మణమత అర్థసమాజ మతములకును చేరనివా రందరును కొడుకొనుచునే యున్నారు. కాని అట్టి పురోహి తులను కల్పించు పూర్వముక్కరును అరసి యుండ లేదు బోధా గాయక్యాదుగారు దారి చూచి నారు. జాతి వివక్షత లేక పురోహితుల సిద్ధము చేసి పట్టా లిచ్చుట కేర్పరచినారు. పరీక్షలో తేరిన గాని పురోహితుడు కాడనినారు. అజ్ఞ ఇచ్చట మనము హూహూగా చేయబాలకున్నను పురోహితుల శిక్షణకు ఏర్పాటు లొనర్పవచ్చును. పురోహితులకు బుద్ధిమంతుల నొనర్పవచ్చును. మన మతాధిపతులు తలంచి కొనిన యెడల తమ మతము లే యుద్దేశముతో నేర్పవలసియు నాలో

చించుకొనిన యెడల మతముల వారే పురోహిత విద్యాలయములను నూతన నడ్డతిని స్థాపింప వచ్చు ను. పాశ్చాత్య విజ్ఞానార్థమునకు నవీన వికాస సంపాదనమునకును పురోహితులకొరకు సద్గతు లాలోచింపవచ్చును. పట్టి పరీక్షా మాత్రముతో బ్రాహ్మణేతరులను బ్రాహ్మణ వృత్తిలో బ్రవేశ పెట్టుటకంటె తమ మతములలోనికి బ్రాహ్మణేతర బాలురను స్వీకరించి వారికి బ్రాహ్మణశిక్షణ నిచ్చి సకాలమున బ్రాహ్మణపట్టము నిచ్చి బ్రాహ్మణ వృత్తి యగు పోరోహిత వృత్తిని ఉత్తమ శుచిత్వ ముననుంచుటే కాక వర్ణ సమస్యను గూడ చక్కని భంగిని తీర్మానము చేయవచ్చును. ఇం తెల మరల వసిష్ఠాశ్రమంబులను నెలకొల్పవచ్చును. విశ్వా మిత్రులను సృష్టించవచ్చును. నిజముగా హిందూ మతముయొక్క ప్రాణమును నిలువదలచి కొనిన వా తీతని చేయవలసియున్నాడు. ఇట్టిపనికై మన యాంధ్రులలో నొకయుపక్రమము తలనూపనున్న దనియు గా॥ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు రా యుపక్రమపు బునామల నిర్మించుచున్నారనియు తెలియవచ్చినందులకు సంతసించుచున్నాము. వారి యాశయము ఫలించునుగాకయని కోరుచున్నాము.

మన విశ్వవిద్యాలయము కోర్టుకెక్కుట.

విశ్వవిద్యాలయపు ప్రాధానములు రీతరుల విషయమున సంకతులు రచ్చకు వచ్చియుండుట విచారకరము. వీరికి సంబంధించి విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు కొన్ని స్థాయియైన యుత్తరువులను నియమించి విశ్వవిద్యాలయసభ్యుల యంగీకారమునందుపై సంపాదించుటకు సభ్యుల సమావేశము నెడటికి బంపిరి. ఆసమావేశములో ప్రాధాన గౌరవాధికారిగారు ఈస్థాయి యుత్తరువు లుల కొక సవరణను గొని తెచ్చిరి. అప్పుడు ఉపాధ్యక్షులుగా నుండిన న్యాయమూర్తి వాలెసుగారు స్థాయి యుత్తరువులను సంపూర్ణముగా వంగీకరిం చిన నంగీకరింపవలెను, త్రోసివేసిన త్రోసివేయ వలెనే గాని సవరించుటకు సభ్యుల కధికారము లేదని తమ నియామకమును తెలియజేసిరి. అందు మీదట సవరణ నిలువలేదు. కార్యనిర్వాహకుల పక్షమున తేబడిన తీర్మానము అసభలో సంగీకృత మయ్యెను. కాని హైందవపక్షమునా రంతటితో విషయములను వడల దలచుకొనలేదు. విశ్వ విద్యాలయ నిబంధనలలో 64 వ నిబంధన సన్వస రించి ఏ విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడైనను ఏ తీర్మాన మునైనను అధిక్షేపించి దానిని గవర్నరుగారికి ఆలోచనకు పంపవలసిన దని కోరుట కర్తవ్య కల వాడై యున్నాడు. తీర్మానము అంగీకృతమయిన నలునది యెనిమిది గంటలలో అధిక్షేపము కల దని తెలియజేసి వారములోపల సభిక్షేపణమును నిజప్రాయమునకు మంపవలెను. అప్పుడు కార్య నిర్వాహక సంఘమువారు ఆ యుధిక్షేపణను అచ్చువేయించి పమావేశమై యుండిన సభ్యులకు పంపుమ తీర్మానమును సమర్థించుటకు ముప్పు రుసభ్యులను నిర్వహించ వలసినదని కోరవలెను. వీరు సిద్ధము చేయు సమర్థన పత్రముతో గూడ తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారికి ఉత్తరువులగొరకై కార్యనిర్వాహకులు పంపవలసియుం దురు. ఇట్టివిచారణ బరించుటకయి శ్రీయుత జి. ఏ. నరేశ్వరగారు పూనుకొనిరి. అధిక్షేపణ వ్రాయుటలో నరేశ్వరగారు ఉపాధ్యక్షులు సభ యందుచేసిన నియామకాజ్ఞ తప్పని భండించిరి. కార్య నిర్వాహక సంఘమువారు సభ్యులు తీర్మా

నముల నభివృద్ధిచేయునట్లు గాని ఉపాధ్యక్షుని నియామకమునకు నభివృద్ధిచేసిన రాజని సభాపతిగారి యధిక్షేపణ ప్రక్రియను వెనుకకువదిలి ఉపాధ్యక్షునికి సంబంధించిన ఖండనము తీసివేసిననే గాని తాము సభాపతిగారి యధిక్షేపణ విషయమున వనిచేయరని తెలియజేసిరి. తీర్మానము నభివృద్ధిచేయుటకు అందుకు సంబంధించి ఉపాధ్యక్షుడు అవలంబించిన కార్యక్రమమును ఖండించుటలో తప్పు లేదని వత్తు తరము వ్రాయును సభాపతిగారు తమ యధిక్షేపణను మరల కార్యనిర్వాహక సంఘము నకు బంపువారై. కార్యనిర్వాహక సంఘము వారు కదలుట లేదని. తాము తగిన చర్య పుచ్చు కొందుమని సభాపతిగారు కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు రెండు పర్యాయములు వ్రాయగా రెండు పర్యాయము లా సంఘమువారు ఉత్తరము ను కాగితముకట్టలో చేర్చివారమని మాత్రము ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. సభాపతిగారు ఉత్తమన్యాయ సాసములో వ్యాజ్యమువేసి విశ్వ విద్యాలయ కార్య నిర్వాహకులచే వనిచేయించు తలపెట్టినారు. నిన్నటి సాయంకాలము వ్యాజ్యము దాఖలయినది. ప్రాధిపత్య రామకాథగారు ఇట్టి వ్యాజ్యమునే వేసినారు. 17-న తేదిన వ్యాజ్యపు దరఖాస్తులు విచారించబడును. విచారణలోని విషయము గావున విమర్శించుటకు వీలులేదు. విశ్వ విద్యాలయగౌరవమున కిది చిత్రపక్షితి యని మాత్రము చెప్పవలయు గ్రహించు లేకపోరు.

ఆంగ్లమంత్రిమండలికి సందిగ్ధావస్థ.

నేటిదినము ఆంగ్లసీమలో ఎల్లర యల్లముల నల్లల వాడించు బ్రక్కయొక్కటి పాడనూపింది. బహుకాలముగా నిర్బంధ నైతిక సేవాధర్మి యవకరణము కావలయునని తేదా యను బ్రక్క ఆంగ్లరాజ సీమలను వేధించుచు వచ్చి యుండుట మా చూపుతలంపడును. అస్మిత్తు మహాకర్మము బహుభంగుల దాని త్రైత్యము నణచుచు వచ్చియుండుట యా విదితమే. ఎన్నివిధముల వా మహాకర్మము పసిబూనినను నీ బ్రక్క తుదకు నున్నరముగా తలనూక వదలలేదు. లాయడో బాధిగాను నిర్బంధ నైతిక పద్ధతి యవలంబించిననే తన సుంతిగా నుండెనని ప్రార్థించెను. నైతిక పద్ధతి యిదివఱకుగో నూడ వారి జన్మమున నున్నది. నిర్బంధ నైతికపద్ధతి నవలంబించినచో కర్మకరుల ప్రతినిధులగు నుత్తుల తేజసోవ నున్నారు. రెండ గొలు ను తప్పించి జేయును నడపుటకు అస్మిత్తు మహాకర్మము సహజ శాంతియో సహజ గాంభీర్యముతో పోటుటకు చున్నాడు. అతనికి విజయమగునగాక యని కోరుచున్నాడు. ఎన్ని సంవత్సరములలో దాటుకొని వచ్చినవాడు దీని దాటబడదు భయము మానలేదు. అయిన నొక్క సంగతి మాత్రమి సందర్భమున మేము మరల మా ప్రభువుల దృష్టిలోనికి తేజమానము. యాధ్యమనకు మహమ్మదు కాలసీమన్న యెడల నెంతో కృతిరేక భావములను బురికొల్పి నిర్బంధ సేవ ఆంగ్ల భూమిపై నిధియటకంటె విభిన్నముగా వుండేను నిర్దేశముండు ప్రాంతం భూమిలోని పాటలను కొంతకేటగిస్తే అమాఖ్య రంగములకు నని అచ్చటనుండు నుజ్జీతుల నేల మాఖ్య రంగములకు తీసికొనిపోరానో మా కర్మములకు లేదు. అమాఖ్య రంగములలో కొంత ప్రార్థనతోచో కొత్తగా చేయ ప్రాంతపులైనను నమాఖ్య రంగములకు బనికరాక పోయరా? బ్రీటిషు సామ్రాజ్యముల నిరతి నేరంతిమైన నెంత లాభ కరమో కదా! అస్మిత్తు మహాకర్మము నిమేష నిమేషమును సర్వముల నావలసి యుండదు గదా!

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము—మైసూరు.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు మైసూరు సుహృద్భాగము అధ్యక్షులుగా నియమింపబడినారని వివరము మిక్కిలి సంకసించుచున్నాము. వారికానికి సమీపముననే ఉత్తర హిందూసాసముననే యెందరో రాజులు సుహృద్భావముండగా దక్షిణ స్వతంత్రసాధికత్వము దీని సహకారమునకు మాత్రమే ధనులకు యెల్లవలను గర్వపడవలసిన విషయముగానున్నది మైసూరు సుహృద్భాగము ఉదాక హిందూసాసమునకు ప్రధాన

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు న్యాయవాది సంఘము:—ఈ సంఘమునకు మరల జి. ఎస్. కోసలీగారి నేతృత్వముగా నియమించిరి. ఎస్. శ్రీవాసం అధ్యక్షుగారిని ఈ పదవికి నిర్ణయించవలయునని కొందరు వదిలిరి.

మదరాసు ఎక్సలెన్షియరు క్లబ్బు:—ఈ క్లబ్బు వారు 25 వ ఛాంబర్స్ కోర్టును చాకలపేటలో తిరువత్తురు హైకోర్టు 108 వ మండలములో 20 తేదినండి 25 వ తేదినరకును జరిపెదను.

అపాయము:—ఎన్నూరు పోలీసుప్రేమనంద బస్తాలకు దింపుడుగా పొన్న స్వామి అనునతిమ రాత్రి రెండు బంబడి తలుపు నొక్కకొనిపోయెను. వానిని వెంటనే అనునతికి తీసికొనిపోయిరి నిన్నటిదినమున వతడు మరణించెనని తెలియచున్నది.

ప్రయాణములు:—నిన్నటిదినమున సర్. పి. ఎస్. శివస్వామి అయ్యరు, బేర్నార్డు హంటరు ఎఫ్ జేవర్సీ, సి. ఆర్. తిరుమలకల్యాణగారు ఉదకమండలమునకు, దక్షిణమున బెన్నరు మామగూడ శ్రీరంగమునకు జి. కృష్ణారావుగారు బెంగళూరునకు, అప్పారావుగారు సామలకోటకు ప్రయాణమైరి.

చిన్నమ్మ:—మొర్రాలో కొన్ని దినముల క్రిందట నలుగురు మహమ్మదీయులు కలసి చిన్నమ్మ అను స్త్రీని చెరకట్టరియి అతడు ఎన్నూరు పోలీసుకోర్టులో వాయదా వడి యున్నదని ఇకవరలో ప్రకటించియున్నాడు. క్రిందటింగళ వారమునా దామె మాత్రుగా గుండెచెడి చనిపోయెను.

తెలిగ్రాఫుసూచన:—ఇంగ్లండు స్కాట్లండులందు నీటిపువారి ఇతరస్థానములందు వాడుకలోనున్న ఎనిమిది వాటిజ్యులెలిగ్రాఫు సాంకేతిక సంజ్ఞావాచకములను (కమ్యూర్స్ కోడ్లు) పాశ్చాత్యవారుల అప్నా యూరోపియనుపద్ధతి కలిగిన యంత్రజేతలవారు 20 వ తేది లగా యతు వాడుకొనవచ్చును. ఈసూచన పోర్చుగీసు అధిని నేతముల కన్వయింపను.

తపాలు ప్రకటనలు:—రంగూనునకు పోవలయు మెయిజిన్సురు మదరాసుకుండి 22 వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బయలుదేరుచున్నది. కనక ఆదనము రిజిస్ట్రుకాని ఉత్తరములు మొదలగువాని 8-30 గంటలలోగాను, పార్సీలు కన్పులను 1-30 గంటలలో గాను జనరలు పోస్టాఫీసునకు పంపవలెను. తక్కిన పోస్టాఫీసులందరూ వాటివాటి నియమిత సమయములకు తెలిసికొనవలయును.

జనమంచి సర్వేక్షర రావుగారు:—ఉత్తర గర్గాలలో వీణ వాయిద్యముచేయు గురు ప్రభాకరి కవీంద్రి యనేక బహుమతుల బడసిన జనమంచి సర్వేక్షర రావుగారు సామలకోటనుండి యాంగరమునకు విచ్చేసిరి. శ్రీరామనామ మహోత్సవమునకు వారన్పుటచ్చు తనవైపునకునుగనబరచిరి. వీరికి తగిన ప్రోత్సాహము జేయవలసియున్నది. వీరు ప్రస్తుతము చింతాడిపేటలో గురువచ్చునెట్టివిధి 18 నెంబరు గృహము వద్ద నున్నాడు.

పోలీసుచేర్వోగి చిక్కులో బతుకు:—మేకి ను అను 30 ఏడ్ల పోలీసులు యూరోపియనుకు పోలీసు నర్తియులుగా మదరాసులో కొన్ని దినములు పనిచేసియుండెను. పిట్టుల ఆతడు మాత్రాలోని రోజునగ్నము కంపెనీలో మేనేజరుగానుండెను. ఆతడు చెప్పే ప్రకారము ఆదివారమునాడేదయ్యెను. హామనపోలీసు మాఫ్రిండెంటువానిని కట్టుకొని బంధించి మాత్రాగతంవలయునని చెప్పే ప్రకారము పోలీసు కమిషనురుకు తంజివూరువచ్చిరి. నిన్నటిదినమున వానిని పోలీసువారు కట్టుకొని మాత్రావారు పంపించివారు.

పోవకు లగుటచే వీరియధ్యక్షులే హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు సుహృద్భావములను బహుమతుల ప్రోత్సాహముగాకయుని నన్ను కలసియున్నది. జేకభా సాధియించును మైసూరు సుహృద్భావముగారికి ఎక్కువగా కలగు కావున హిందూ విశ్వవిద్యాలయము పోలీసువారును ప్రోత్సహించుటకు వీరియధ్యక్షుల సహకార యగునగాక యని ఎదురుమాముచున్నాము.

భూకంపము:—18-వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు అకస్మాత్తుగా జేటపాలెమునందు భూమి రెండునిమిషముల వరకు కదలి ఇంద్రగోడల సయితము బగిలినది. బ్రీటిషారు ను ఈ కంపమునకు భయపడిరి.

ఆ గాఢానుగారి కభినందనములు:—ఆ గాఢాను గారి కోశగబడిన గౌరవమునకు వారి కభినందించుచు, అట్టి గౌరవము నొసగిన బార్నిచక్రవర్తి గారికి సమకృతజ్ఞులు నందనముల తెలియజేయుచు, దర్బా భోజనంభులవారు తంజివూరుల నంపిరి. బొంబాయి గవర్నరు, రాజ ప్రతినిధులగునూడ తల కృతజ్ఞతను చక్రవర్తిగారి కెరిగింప వలసిందని తంజివూరుల నంపుకొనిరి.

బందపోటు దొంగతనము:—కులిటా జేయవద్దనున్న నేయగ నల్లూరులో ఆర్. విశ్వకాథ అయ్యరుగారి యింటివద్ద ఏప్రిలు మొదటితేదీ రాత్రి 2 గంటలకు వెద్దబందిపోటు దొంగతనము జరిగెను. దొంగలు 50 మంది ఉన్నాడు. అందులో నేనేకు లాయూరివారలయే తెలియుచున్నది. దొంగిడి జరుగవంతిస్తే ఇంటివారలు వెద్దకేటా చేయుచుండిరి అదివిని అనేకమంది బ్రాహ్మ లావోటునకువచ్చిరి. ఇంతలో దొంగలు ధనముంచిన గదితలుపు బద్దముచేసి అందులోనున్న వస్తువులను నగలు వాడెములు మొదలగు విలువగలవస్తువు లన్నియు గల రెండువెట్టెలను పట్టుకొనిపోయిరి. చాల సిద్ధముగా గొట్టబడిన గృహముజమానిని కులిటా జేయ అనునతికి తీసుకొనిపోయిరి. ఆకట్టెలను వ్యాధాధికారి పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు, నవ్ అసి న్టెంటు నర్దుల మందర విశ్వకాథ అయ్యరుగారివ నొక చాటూలమును బ్రాయించుకొనెను. అందు ఆ గ్రాయమున గల కొందరి దొంగలపేరులను గలవు.

బొంబాయిలో స్త్రీకురుదారాల దివాలా:—జేకరము నుండి గారికి ఒకకంపెనీ యున్నది. ఆకంపెనీలో నిర్దరభాగ స్వామిలవాడ నున్నాడు. కంపెనీ 18 నెంబరులనుండి వ్యాపారము చేయుచున్నది. స్త్రీకురుదారముచేయుట వీరివ్యాపారము. బహుశా వీరికి నలువలది, ఘరాణాముండెను. ఇట్లుండ యాధ్యము పాసిగింది. అప్పుడు వర్తకము చేయుటకు వీలండదని జేకరము గాని ప్రభుత్వగ్రామము వెళ్ళి పోయిరి. సరకులను యెగుమతి చేయు వారు రమ్మరి మొత్తుకొనగ జేకరముగాను తిరిగివసపాటుల ప్రార్థించిరి. స్త్రీకురుల నన్నిటిని నొకాదశమువారు ఉపయోగించుకొని నందున 1915 నవంబరులో వ్యాపారముచేయుట కెంత మాత్రము వీలులేక పోయినది. కంపెనీవాడు సొమ్ముచెల్లించుట మానిజేసిట్లు చెప్పినమాట వాస్తవముకాదు. కొన్ని కంట్రాక్టులపరీకారము ఎంతోసొమ్ము చెల్లించవలసి యుండినను సొమ్ము వనూలియ్యవలసినవియమితకాలమునందున వానిని ఋణముక్రింద గణింప వీలులేదు. జనవరి 14 వ తేదీ సొమ్ముఇచ్చినవారిలో సభచేసిరి. అప్పుటికి ఋణముని చెప్పవలసిన బాకీ లేమియు లేవు. సొమ్ముచ్చినవారికక్షమన జేయువారు మడించి, వాస్తవము గారి యభిప్రాయములతో కేకపించివారు. నిన్న బొంబాయి ప్రాకోర్టులో, అప్పేటలు జరగవారు కంపెనీ దివాలా గా వలయునని చెప్పిన ఉత్తరపును రద్దుచేయుటకులకు, కోర్టు వారు తీర్పుజేస్తూప్రకారములకు నలిపి యెందుటకును గల కారణములను సార్వే విశదపరచుకొనవలసి తెలియజేయుగా, వ్యాపారముగివారు తెలివినప్రకారము ఉత్తరపును చేసిరి.

భారతీయ పారిశ్రామిక పాఠశాల

ఆనంద్రియ కాంబజాను మహాబాగుడు బరంపురములో పారిశ్రామిక పాఠశాలనుకొనానిని నిర్మింప నుడుకట్టిరి. కాని పారిశ్రామికమున కొంతకాలము భూమియు చున్నందున గొంత విక్రయగలిగెను. తుదకు ఆనంద్రియ మహాబాగుడు కలకత్తాలోనే యాపాఠశాలను స్థాపింపవలసి తనకుంది రముకొనుట తమకంతురాధికరముల నిచ్చి చేసిరి.

భారతీయ పారిశ్రామిక సంఘమునందుజేరి విద్యార్థులు నిజము పారిశ్రామికవిద్యను గ్రహించురు. ఇంతేకాక దానికి కడంగము, కంసాతికరి, సామానుజేయుట, ప్లానలు వుడుములుజేయుట, సర్వేచేయుట, కూడ నేర్పబడును. మెట్రిగ్రుత్తమున జరిగిన గామనిక విద్యాకర్మము గూడ వానికి చెప్పబడును. ఇట్లు విద్యార్థులు ఇంటినింపకు కళాకాలములందు జేరవచ్చును. పారిశ్రామిక విషయమున వారి కను భవముల గురువును. నెలకు తీసుకు 20 రూపాయలు అందుట మహారాజుగాని విదుకునికి విద్యార్థి ప్రాప్తకేయమును, విదుకునికి అర్థవేతనముల నిచ్చుట కంగీకరించిరి. చుట్టికొండలును విద్యార్థులకు సాహాయ్యము చేయగలరు ఈ పాఠశాల కెప్టివ్ జి. ఇబ్బి, పెటావో గారి క్రింద నుండును.

లండను ఏ ప్రెస్ 19:— ఫ్రాన్సునందు చీవాడజీయ
లను కూలీలక నేర్పాటుచేయుట కాఱులించు చున్నాడు.
మూడు సంవత్సరముల ఎగ్జిమెంటుపై రీజల వారికి చీవాడజీ
యముల బాదునెలలలో రావచ్చును. ఏను అధినివేశములలో
ఫనిపాటులకు నియమించుటనందు అని పేరునుండి మార్చింకు
పాడు కలికికకు తుంటివార కచ్చిడి.

ఆనువ్యయపత్రము సోదరభావముతో నాదరింపబడు
ట ఆముద్రదేవు గారికి నంతసమును కలిగించినది.

మంగళవారముకంటె ఆలస్యము చేయబడవని సభ
వారికి నిశ్చయముగా చెప్పగలమని ఏప్రిల్ 25 మంత్రి గారు
ఒక ప్రకటనను చేయవచ్చిరి.

పరివర్తన భవతుః గ్రాంధిక భాషా వాచిలః యందవః
 దేనినీ విమలమే వ్యావహారిక భాషా వాచిలః ఉభయ భాష
 లు గల భేదమును గమనించి రెండును ఒకటిగ నుండవలయు
 ననుతలంపుతో వ్యావహారిక భాష యందు సారస్వతమునిర్మిం
 చ వలయునని గోచరుండులేనని వ్యావహారిక భాష తుండలి
 ను త్రుణ్ణాదని తలంచెదను. జేరియు బహుముని గ్రాంధిక
 భాషా వాచిలయిట్లు సుప్తపతీయుండుటచే జన తెల్లదనులేదా
 విద్యావంతులయినను వ్యాకరణము క్తయగు భాషను వాచుక
 చేయ బ్రతుక్తిందుట శ్రేయోదాయకమని తోచుచున్నది.
 గ్రాంధిక భాషా వాచిలగు పరివర్తన భవతుః
 వ్యాకరణ యుక్తయగు భాషను వాచుక చేయుటకు జేరి
 యులన బుకొల్పియ ఈ సంగస్సరమొక తీర్మానము జేయు
 దుని తోచుచున్నాను. గ్రాంధిక భాషా వాచిల వాగ్యాద
 ములచే గాక తమ యభిప్రాయము క్రియారూపము కావున
 గ్రాంధిక భాషను వాచుక జేసి నాకముండు మార్గ దర్శకు
 లగుదుని తోచుచున్నాను. అట్టి యాద్యమయినను గడంగరేని
 వారి వాదమునకును వర్తనమునకును నై పరిత్యజు వాటిల్లి వారి
 వాదమునకు నై తికబలులు లికిపోవున నూచియచున్నాడను.

THE GREAT WAR.

British Penetrate German Trenches.

FIRE AT LISBON-ENEMY INCENDIARISM SUSPECTED.

THE CABINET CRISIS ON THE QUESTION OF GENERAL COMPULSION.

AMERICAN NOTE TO GERMANY--TANTAMOUNT TO ULTIMATUM.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

THE CABINET CRISIS.

Asquith's Statement Adjourned to Tuesday.

LONDON, April 19.

In the House of Commons this afternoon Mr. Asquith regretted that there were still material points of disagreement in the Cabinet and if these were not settled by agreement, the result would be a break-up of the Government. Mr. Asquith continued, Government is united in believing that such an event would be a national disaster of the most formidable kind. These words were received with general Liberal and many Unionist cheers, but there was some Unionist dissent. Mr. Asquith added, "It is in the hope that this may be averted by a few days more deliberation that I propose that the House may adjourn till Tuesday."

Sir Edward Carson said that, while he regretted delays on the important question of recruiting, he would be the last to suggest that time should not be given to enable further counsels to be held and to see whether an agreement could not be attained. He made no criticism of Mr. Asquith's course and would be satisfied if the position of his own motion were not prejudiced. (cheers.)

Mr. Asquith replying to a question thought he could assure the House that there would be no further delay beyond Tuesday.

LONDON, April 19.

In spite of predictions of a settlement of the recruiting question, there is no longer any doubt regarding the existence of a Cabinet crisis. Yesterday's Cabinet lasted an hour and a quarter. It is understood that the Committee composed of Mr. Asquith, Lord Lansdowne, Mr. McKenna and Mr. Chamberlain has not made any substantial changes in its report. It is believed that Mr. Lloyd George and Sir William Robertson decided, before the meeting of the Cabinet, that unless more vigorous measures were taken, they would have to consider whether they could continue in office. A meeting of the Cabinet followed a prolonged meeting of the War Council, attended by Mr. Asquith, Mr. Lloyd George, Mr. Bonar Law, Mr. McKenna, Mr. Balfour and Sir William Robertson. It is understood that the soldiers maintained firmly the need for more men than could be obtained under the Cabinet's scheme.

The Press on the Situation.

In consequence of a difference, the "Daily Mail" understands that a new Cabinet Committee has been appointed to examine the situation and find means of compromise. This will meet this morning.

The "Daily Chronicle" describes the position as critical and hints at the possibility of some Ministers resigning to-day. It adds that much depends on the new Cabinet Committee, the convocation of which is a final effort to avoid a breach in the solidarity of the Cabinet. The majority of the Cabinet does not believe that a fresh measure of compulsion is necessary, but Mr. Lloyd George is firmly convinced to the contrary. He holds that the army's requirements cannot be met in the absence of compulsion or married men.

The "Daily News" states that Mr. Lloyd George is supported by Lords Kitchener and Curzon. An additional difficulty arises from the fact that Mr. Henderson will probably resign if the Cabinet decide on compulsion. It is reported that a member of the Unionist War Committee will resign his seat in the House of Commons and will be succeeded by Sir Starr Jameson.

A DENIAL:—Sir Starr Jameson denies that he is replacing any member of Unionist war committee.

The Question of General Compulsion.

LONDON, April 19.

Excitement in the Lobby yesterday was reminiscent of the Irish crisis, members remaining to discuss numberless rumours long after the House had risen. This is reflected in perplexing and contradictory statements appearing in the papers, which, however agree that the Cabinet is confronted with an extraordinarily difficult position. On the one hand Mr. Lloyd George and the Unionist members of Cabinet will resign unless general compulsion is adopted, and on the other hand the Labour Ministers will go if the Cabinet so decides to-day. Moreover, while the War Office is represented as insistent on compulsion, it is stated that the Admiralty has emphasized that the needs of the fleet must first be considered in recruiting modifications and more men cannot be spared from shipyards.

Lord Curzon on Aircraft Situation.

LONDON, April 19.

In the House of Commons Mr. Asquith announced that Lord Curzon on behalf of Government

had carefully examined the whole aircraft situation and had presented report recommending large changes in organisation which the Cabinet was considering. Mr. Asquith could not say when a decision would be reached.

G. M. G. and D. S. O.

LONDON, April 19.

G. M. G. has been conferred upon H. E. Priestley and D. S. O. upon A. C. Vidal and J. L. Lander in recognition of their services during typhus epidemic at Wittenburg camp.

Investiture at B. P.

A party of Indian officers attended the investiture ceremony at Buckingham Palace to-day.

Norwegian Steamer Sunk.

LONDON, April 19.

Norwegian steamer "Terjeviken" has been sunk. Crew were saved.

General Townshend's Promotion. Statement in Parliament.

LONDON, April 19.

In the House of Commons Mr. Tennant said that General Townshend had not been passed over for promotion. The House might be well assured that the circumstances attending his skilful and gallant defence of Kut and his conduct of the operations connected therewith would receive adequate consideration.

General Townshend's Reply to the King's Message.

LONDON, April 19.

General Townshend's reply to the King's message of the 17th February is published to-day. He says:—"It is hard for me to express by words how profoundly touched and inspired all ranks under my command have been by His Majesty's personal message. On their behalf and my own desire to express to His Majesty the assurance that the knowledge and experience we have gained of our beloved Sovereign's sympathy will be our sheet anchor in this defence."

British Non-Combatant Losses. In Submarine Warfare.

LONDON, April 19.

In the House of Commons Mr. Runciman said that 3,117 British non-combatants, including 1,175 passengers had lost their lives through enemy submarines and mines.

Mining Warfare. Its Character Described.

ALLAHABAD, April 20.

LONDON, April 19th.—Mr. Prevost Battersby dwells on the different character of the mining warfare in the northern and southern portions of the front. In the chalky country roomy galleries can be cut. Explosion is here followed by conflicts from the crater, comparable to the appalling struggles in the hollows of quaking slime remaining after explosions. Further north the mining in Flanders is often done without tools. A hole having been made, a man inserts himself feet foremost, literally kicking his way forward. The encounter of a vein of sand then means instant death. The water rushes in, and the kicker and the men following are too tightly wedged even to struggle for life.—("Pioneer" special cable.)

Exchange.

LAHORE, April 19.

LONDON, April 18th.—Both in Rotterdam and Amsterdam the exchange of all belligerent countries has improved. Correspondents explain that this is due to the rumours of an early peace arising out of the serious domestic situation in Austria.—("C. and M. Gazette.")

The Coming Campaign. Direction of Enemy Activity.

ALLAHABAD, April 19.

The "Times" Petrograd correspondent says that expert opinion is strengthening that there will not be long time to wait for the end of the entr'acte on the northern front, after which both belligerents are likely to struggle with the grimmest resolution to force a definite issue. The recent enemy activity is most notable at the Sventen-lizen sector, where they are ceaselessly seeking a weak spot. Yet it is difficult to prophesy whether the chief blow will be towards the Riga-Dvinsk sector or the Norotch lake. The lake region is glutted with German troops. It is also surmised that there are considerable reserves in the region of Shavli-Ponewicz, which the radiating railway can swiftly hurl to any point between Riga and Lake Narotch.

The "Morning Post's" Petrograd correspondent says that the ground is suitable only for isolated operations for three weeks or a month yet.—("Pioneer")

TELEGRAMS

Sterling Shares.

Government Rule Relaxed.

LONDON, April 19.

The Treasury has relaxed the rule governing the sale of shares held out of England so far that it will allow sterling shares coming from Ceylon to be sold subject to the proceeds being invested in Government securities. (Times of Ceylon cable).

The Military Cross.

LONDON, April 17.

Harry Vaughan Robins, of the Lifle Brigade, has been decorated with the Military Cross for conspicuous bravery.

France.

The British Front.

German Trenches Penetrated.

LONDON, April 19.

A British communique says:—Twice in the last thirty hours we have penetrated German trenches at different points, once in day light yesterday and once during the night. Both enterprises were most successful, a machine gun emplacement being destroyed and several dug cuts bombed. We lost one wounded and one missing. Two German officers and twenty men were killed. Two small German efforts during the night against our position at St. Eloi were successfully repulsed. There were isolated artillery duels during the day and further mining activity east of Vermelles.

Chinese Labour in France.

LONDON, April 19.

Telegram to "Morning Post" from Paris says it is proposed to introduce Chinese labour into France. Experimental batch of five thousand are expected in June on a three years agreement. They will be employed in colonies.

Bombardment at Meuse.

LONDON, April 19.

PARIS.—The communique says there was only a fairly lively bombardment east of Meuse.

Paris Communique.

LONDON, April 19.

Last night's communique said in the region of Verdun bad weather hampered operations. Intermittent bombardment took place west and east of Meuse, but there was no infantry action. Our artillery activity shelled enemy communications in Agonne and gatherings of Troops east of St. Mihiel.

Mesopotamia.

The Mesopotamia Campaign.

Enemy Trenches Captured.

SIMLA, April 19.

A Press communique says:—The following telegram, dated the 17th April, 1916, has been received from "Eye-witness" in Mesopotamia:—Our right bank column captured the forward trenches of the enemy positions this morning, making prisoners of one officer and twenty-five men. The enemy left many dead. The scene of operations this side of the Tigris is a swamp. Alternating wind and rain continued till this morning.

A TRIPLE FIGHT.

Tigris and Marsh Harassing British Forces.

SIMLA, April 19.

The following telegram, dated the 17th April, 1916, has been received from "Eye-witness" in Mesopotamia:—

FALAHYAH, 13th:—We have had to fight the Tigris and the marsh in the last few days as well as the Turks, and much labour is spent in building up bunds to save our camp from inundation. The Tigris rises or falls with the melting of the snows in the north, and the marsh approaches or recedes according to the changes in the wind. On the 6th operations on the left bank were hampered by the overflowing of the marsh. On the right bank the trenches evacuated by the Turks at Aboroman were flooded by the rise in the river. We had difficulty in keeping up communications with our firing line. This, however, was accomplished by the exertions of the Sappers and the Pioneers. On the night of the 11th we were visited by a thunderstorm of extraordinary violence. Yesterday afternoon we had a water-spout and a hailstorm hurricane. The spray was leaping four feet high in the Tigris. On our left and on our right the Suwaicha marsh threatened to come and join the river and flood our camp. About sunset it broke into our forward trenches and the Turkish position facing them, like a wave of water coming over the bund like a wall swamping kit, rations and drenching us. Some of the brigade on our right had to swim. The Turks are in a worse plight. A violent fusillade and artillery bombardment signified that the enemy were leaving the trenches leaving working parties for fighting the flood. This temporary target was a chance not to be neglected. The Highlanders got their machine guns on to them and mowed down some two hundred. They were delighted to see the Turks driven into open at last in the light of day. The enemy's casualties must have been heavy. Just before dark the wind died down, the marsh receded, and everything was quiet. Our own and the Turkish front line, temporarily shortened, are lengthening out again. These violent disturbances are normal here. It is a country of excess. The weather is seldom moderate. A storm of this kind may be followed by a day of tropical heat, so that there is a difference sometimes of forty degrees between the temperature in the day and the night. A good road is being constructed as we advance and we now have motor ambulances and two hospital barges to help in clearing the wounded, and much suffering has been obviated.

TELEGRAMS.

AMERICA.

American Note to Germany.
Tantamount to Ultimatum.

LONDON, April 20.

WASHINGTON.—Wilson has sent a note warning Germany that unless attacks in violation of International Law against merchantmen carrying Americans are stopped, diplomatic relations will be severed. Note is regarded practically as an ultimatum, although does not contain a time limit. An immediate answer demanded. Wilson thinks that question at issue is one for all neutral nations.

Situation Very Grave.

A Rupture Believed to be Imminent.

LONDON, April 19.

WASHINGTON.—The gravity of the situation with Germany is indicated by the fact that President Wilson has decided to submit the whole submarine issue to a joint session of the Senate and representatives to-day before forwarding the note to Germany. The contents of the note have been kept secret, but it is believed to be the most emphatic hitherto sent, unequivocally demanding the cessation of submarine atrocities. A rupture is believed to be imminent, Count Bernstorff yesterday called on Mr. Lansing, who declined to discuss the submarine issue at present.

Italy.

Italian Front.

Brisk Aerial Activity.

LONDON, April 19.

ROME.—Official reports state that there has been aerial briskness in northern Adriatic. Four French and Italian hydroplanes, escorted by torpedo-boats, effectively bombarded military points near Trieste. Austrian aeroplanes appeared on the return journey, but were beaten off. Enemy aeroplanes attempted to approach Venice last night, but were driven off by anti-aircraft guns. One aeroplane was brought down and the crew captured.

Turkey.

Russians Dislodge Turks.

LONDON, April 19.

PETROGRAD.—A communique says:—The Russians west of Erzerum dislodged the Turks from a series of strongly fortified positions.

Russian Advance to Trebizond.

LAHORE, April 19.

LONDON, April 18th.—Apparently the Turkish defeat at Karadere is the direct result of the failure of their attack on the Russian centre. The Karadere fight coincided with the Russian attack in the neighbourhood of Raibert on the Upper Chorokh.

The "Times" Petrograd correspondent says that the Turks are fully alive to the fact that the Chorokh advance threatens Trebizond, especially in the event of the Russians seizing Rachmed, where the Trebizond-Erzerum-Erzincan roads meet.

The "Morning Post's" Petrograd correspondent is of opinion that the fall of Trebizond would involve that of Erzincan, Kharput and Diarbekr, and the isolation of Mesopotamia, and he anticipates a desperate defence. ("O. and M. Gazette.")

Capture of Trebizond.

Russian Official Statement.

LONDON, April 19.

PETROGRAD.—An official statement recording the capture of Trebizond says:—The united efforts of our army and fleet have been crowned with success by the capture of the most important fortified town on the Anatolian coast. The Caucasian troops, after a bloody encounter on the 14th April at the river Karadarass, unceasingly passed on the heels of the Turks, surmounting terrible obstacles in the face of furious resistance. (The Russians, under cover of the fleet, effected a landing, the warships lending powerful assistance to the artillery.

LATER.—Only optimists expected that General Judenitch, the conqueror of Erzerum, would present Russia with an Easter gift in the shape of Trebizond, where the Turks were known to have an army corps, and they were expected to defend most desperately the place which is the starting point of great caravans which travel eastward. The success is a triumph of the co-ordination of the fleet with the Caucasus army and the Russian force holding the Turks in the heart of Asia Minor. The Turks, believing that the recent appearance of the Breslau in the Black Sea would cause the Russian fleet to abandon co-operation with the land forces constructed no shore batteries, not anticipating a naval bombardment, and limited their defences to elaborate wire entanglements. These were demolished by vigorous bombardment by the warships which an infantry attack followed. When Turkish resistance in the Baiburt region has been overcome, there will be no further obstacle to a junction of the two groups of the Russian armies on the coast and west of Erzerum, and resistance to a solid advance of the Russians on the whole width of the front based on the sea will be useless. The Turks in Mesopotamia will then be cut off.

Portugal.

Fire at Lisbon.

Enemy Incendiarism Suspected.

LONDON, April 19.

LISBON.—A fire broke out in the naval school in the middle of the naval arsenal. It spread with astounding

TELEGRAMS.

rapidity, but was eventually controlled. Workshops were not damaged. Everything points to enemy incendiarism.

Fire at Lisbon.

LONDON, April 19.

LISBON.—Enormous damage was done by fire at naval school. Government has ordered an enquiry.

Austria.

Enemy Repulsed in Galicia with Losses.

LONDON, April 19.

PETROGRAD.—A communique says:—Large forces of the enemy desperately assaulted Popovamoghila in Galicia on the 16th April. One attack alone had a front of a mile and a half. All were repulsed with heavy losses. When the Russians carried Popovamoghila on 13th April they captured vast quantities of firearms, cartridges and bomb-throwers.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, April 19.

The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The French report that the Germans after bombardment growing violent attacked with at least two divisions from the Meuse to Douaumont. Waves of assault two and a half miles long were driven back except at one point, where the enemy gained a footing. The enemy suffered very heavy loss west of the Meuse. There was intense bombardment in Avocourt Wood and Hill 304 and Morthomme.

The British report considerable artillery mining and aerial activity.

The Russians report artillery action in many parts and repulse of several attempts to reach their trenches in upper and middle Strypa region. The Russians pursuing Turks reached a point 12 miles from Trebizond.

The French report that an aeroplane fired sixteen shells on an enemy ship in North Sea.

Calcutta.

Indian Customs Revenue Official Statement.

CALCUTTA, April 20.

The Indian Customs Revenue statement for the period from April to March 1906-07 to 1915-16 has been issued by the Department of Statistics. The Indian Tariff Amendment Act of 1915 came into force in March and the gross Indian sea and land customs revenue excluding salt revenue, during that month amounted to Rs. 104 lakhs as against Rs. 81½ lakhs in March 1915 and Rs. 84½ lakhs in the preceding month, February 1916. The new export duties levied in March accounted for Rs. 57,000 on raw jute including cuttings; Rs. 1,17,000 on jute manufactures and Rs. 93,000 on Tea. There were increases in almost all heads, principal items being spirits and liquors. Rs. 1,90,000, Petroleum Rs. 4,52,000, articles of food and drink excluding sugar Rs. 1,19,000 Sugar Rs. 6,68,000, cotton goods Rs. 3,97,000, metals excluding silver Rs. 1,90,000, manufactured articles Rs. 5,27,000, excise duty on cotton goods Rs. 17,600 and export duty on rice Rs. 1,88,000. The most noticeable decrease was under silver bullion and coin Rs. 11,85,000. The customs revenue in twelve months from April to March 1915-16 is Rs. 878½ lakhs as against 933½ lakhs in 1914-15 and Rs. 1,133 lakhs in 1913-14.

United Provinces.

The Hindu University.

BENARES, April 19.

Dr. Sunder Lal's appointment as Vice-Chancellor of the Hindu University is hailed with satisfaction. But the Benares public are anxiously awaiting the announcement regarding the appointment of Chancellor. It is expected that some distinguished Indian educationist residing at Benares will be selected. It is hoped that nominations to the Senate by the donors and the hon'ble visitors will shortly be announced.

Nothing will be apparently done regarding the selection of a Principal for the Central Hindu College till the Court is formed. Not many, it is believed, responded to the advertisement calling for application for the post. Two names are freely mentioned in some circles as likely to get the post, namely Dr. Brijendra Kumar Lal of Calcutta and Mr. Gyanend Nath Chakravarti of Benares.

Bombay.

Insolvency of Freight Brokers.

Application in Bombay Insolvency Court.

BOMBAY, April 19.

To-day, in the Bombay Insolvency Court, before Mr. Justice Sir John Heaton, the Hon'ble the Advocate-General, Mr. Jardine, moved for a rule on behalf of Messrs. Chhagandas and Coupon, to show cause why the order of adjudication should not be set aside and for interim stay of proceedings pending decision on the rule. Mr. Jardine said that the firm belonged to Mr. Devkaran Manji, who had two working partners, Jivondas Pitambar and Mangalal Kallanjil. The firm were freight dealers who had been doing business for the last 35 years. They supplied 5 or 6 lakhs of tonnage every year, and their reputation stood high in the market. When the war broke out it had influence on all types

TELEGRAMS.

of business, especially in shipping. Mr. Devkaran, realising that it would be impossible to continue business retired and went to his native country. On the invitation of many of the shippers, however, he resumed his business. In November 1915 Mr. Devkaran found it extremely difficult to continue business owing to the Admiralty taking over steamers and the Government of India controlling shipping in India. The allegation that the firm had suspended payments was untrue and misleading. No doubt there were large outstanding contracts, but as these had not matured they could not be called debts. The firm had several defences for not performing these contracts, such as "force majeure," etc., but they could not wish to put up these defences. Hence, with a view to coming to an equitable arrangement, a meeting of the creditors, representing all leading shippers, was held on the 14th January last. At that time, there were no debts in the strict sense of the term, as the contracts had not fallen due.

Mr. Desai, representing creditors to the extent of Rs. 40 lakhs, supported Mr. Jardine. Mr. Strangman, who represented the petitioning creditors, said he had no objection to an interim stay. His Lordship granted rule for revocation with interim stay of insolvency proceedings, and made it returnable for the 1st May next.

Bombay Wheat Crop.

BOMBAY, April 19.

A special memorandum (giving revised figures) on the wheat crop of the Bombay Presidency including Sind and the Native States, for the season 1915-16, states that the area under cultivation is 14½ per cent more than last year's area, but about 11 per cent over the average of the preceding ten years. No rain has fallen anywhere in the Presidency, and no change in condition of crop is reported. Crop in Gujarat suffered from want of moisture, and in Sind through deficiency of water supply. In Deccan the crop on the whole has done well. Total outturn is estimated at 632,900 tons or 30 per cent shorter than last year's outturn, though 16 per cent over the average of the preceding ten years.

Bombay Share Market.

BOMBAY, April 19.

The market in cotton mill shares is featureless with limited business. Centrals closed weak at Rs. 225½, and Colaba land and mill shares at Rs. 133½. Crescents quiet at Rs. 120, Currimbhoy's firm at Rs. 252, Davids firm at Rs. 487½, Fazalbhoy's firm at Rs. 265, Indore Malwas firm at Rs. 282½, Madhowji's firm at Rs. 1437½ Standards advanced to Rs. 1142½. Swadeshi's were firm at Rs. 1700. Bank shares were neglected. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were steady at Rs. 387½. Tata Iron and Steel (ordinary) were firm at Rs. 147 and (deferred) advanced to Rs. 612½. Tramways were firm at Rs. 240. 3½ per cent Government paper were at Rs. 82½ and Rs. 83 for large and small pieces (clean bank) respectively for buyers.

Burma.

The Bank of Burma Liquidator's Report.

RANGOON, April 19.

Mr. Holdsworth, liquidator, the Bank of Burma, Ltd., has issued his first report on the liquidation since the Bank closed its doors in 13th November 1911 to 21st December 1915. It is a lengthy document. It starts with preliminaries that took place prior to his being officially appointed liquidator by the Court in 1912. Then it deals with various (four) dividends declared in the last four years, the first being 2 annas in the rupee in 1912, 1 anna 6 pies in 1913, 2 annas 6 pies in 1914, and 8 pies last year. The report next sets out in general terms the asset of the Bank exclusive of cash and Government paper. Messrs Nowar and Co. owed the Bank on the date of liquidation forty-five lakhs and a half. The uncalled capital was bad asset as the holders of partly paid shares were two partners of Messrs Mower and Co. Further analysis showed that greater part of the funds of the Bank when it went into liquidation was invested in oil companies, via loans in Rangoon Oil Co., and Burma Investments Ltd., and amounts advanced on the security of shares in the British Burma Petroleum Co. B. B. P. Co., practically owed the whole of share capital to Rangoon Oil Co. and has guaranteed repayment of loan by the Bank to the Oil Co. The liquidator thought the sale of B. B. P. Co. should be effected as quickly as possible without unduly sacrificing them. The position with which the liquidators were faced was so far as B. B. P. Co. shares were concerned that the Bank was the shareholders in the company which had guaranteed the payment of ten lakhs of rupees to the Bank so that it was unpolitic to hold on shares until such time as the loan fell due as by so doing the Bank would be in a very awkward position as any attempt to force the repayment of the loan would be most detrimental to B. B. P. Co. The report then goes into great details into the shares which attracted considerable attention during the liquidation. Up to December 31st 1915 the amount realised in cash was Rs. 44,53,718 and the value of B. B. P. Co. shares utilised in payment of dividend in the shares valued at 3-12 per share was Rs. 18,87,403. It has been necessary to compromise with some debtors for less than debts due. In the collection of debts the liquidator had been much hampered by large amounts that have to be paid in Court fees owing to Rangoon not having a High Court. The Bank house in Rangoon was sold for Rs. 60,000 and Madras premises for Rs. 50,000. Large losses were incurred in the realisation of E. S. Athia estate which owed the Bank eleven lakhs. This debt filled his schedule shortly after the Bank closed its doors. The only shares of any importance held by the Bank are B. B. P. Co. 2,88,359, Moolia Oil Co. Ltd. 1,09,009 Irrawaddy Petroleum Syndicate. Ltd. 64,75 B. B. P. Co. Ltd debenture stock 26760. In addition to those assets there is a debt of ten lakhs due by the Rangoon Oil Co. and few other assets of minor importance. Unfortunately for the liquidation the war has seriously disturbed the money market and the advantageous realisation of the shares had been made very difficult. The liquidator concludes the report with a reference to the protraction of the liquidation for which he points out that he is not responsible, but those whose views as to the best means of realising as much as possible for the creditors did not coincide with opinions of himself or his partner and who consequently opposed their most important recommendations.

TELEGRAMS.

From experience gained in the distribution of dividends his opinion was that such dividends were not suitable for the liquidation.

The Khoja Community Congratulates H. H. the Aga Khan.

The Khoja community of Burma have despatched through the Hon'ble Secretary of their Council, Khoja Rohamatulla Mahomed, a telegram to the Private Secretary to His Majesty the King Emperor, thanking His Majesty for the honour conferred on His Highness the Aga Khan and a telegram to the Aga Khan at Marseilles congratulating His Highness on the honour conferred on him, and also telegraphs to the Private Secretary to the Viceroy and Governor of Bombay requesting Their Excellencies to convey to the King Emperor their gratitude for the honour conferred on His Highness the Aga Khan.

Punjab.

THE PUNJAB LEGISLATIVE COUNCIL.

LAHORE, April 19.

The Punjab Legislative Council met to-day at half past ten. Before the proceedings began His Honour, the President shook hands with all the non-official members in view of the fact that this was the last meeting of the Council. His Honour then distributed the badge of C. I. E. to Mr. Somkins Deputy Inspector of Police and other titles and medals to several recipients of the New Year Honours. Then a large number of interpellations were answered. In reply to Lala Kashiram the Chief Secretary said that with a view to disseminate correct news about the war, the Government circulated a certain number of copies of the "Civil and Military Gazette," the "Bulletin" and "Fonji Akhbar" for specified periods. The total amount spent was Rs. 18,000. In reply to a question on Mangla head works of the Upper Jhelum canal the Hon'ble Mr. Ward said there was no reason to fear erosion or shoaling nor is there likely to be any unusual recurring expenditure other than was to be anticipated.

Sardar Gajjan Singh then moved leave for introducing his Bill to prevent juveniles from smoking tobacco which was after some discussion carried by majority and the Bill is to be published and circulated for opinion.

Rai Bahadur Ramsarandas moved his first resolution conveying the Punjab appreciation of the unique services rendered by the Punjab during His Excellency's greatest gift was the recommendation for appointment of His Honour as the Lieutenant-Governor. Almost all non-official members supported the resolution referring in particular to His Excellency's allowing the Punjab to take its share in fighting for the cause of the Allies and for justice.

His Honour said that he shared Sir P. C. Chatterjee's regret that the resolution could not be brought earlier, but he sent a message of farewell to His Excellency on the eve of his departure from Bombay to which His Excellency replied expressing again his keen interest in the progress and development of the province. The resolution was enthusiastically carried.

Rai Ramsaran Das then moved his second resolution about conversion of the present notified areas into municipalities if there was public feeling in its favour. Several members including Sir P. O. Chatterjee supported it. He said that the resolution was not only in consonance with the policy of local self-government as laid down by Lord Ripon and Sir Charles Atchison, but with the spirit of village communiques which fostered self-government.

Mr. Parker, Advocate, said that the resolution was wrong in scope as it asked the Government to ascertain local feeling whereas it was for the people to make their feelings known.

Khawaja Yusuf Shah opposed the resolution.

Mr. Lumsden, Financial Secretary opposed the resolution stating that the resolution was misleading superfluous and unsound in principle. It urged self-government by compulsion as it were and ignored that the Government was going too fast.

His Honour the President, said that the Municipal Government did not sum up the whole field of local self-government and it was a mistake to take both as overlapping one another.

The resolution was put to vote and lost.

The Council adjourned for lunch.

After lunch Mr. M. Lumsden, Secretary presented the Financial Statement in which he said there had been no change. Then the non-official members discussed and made observations on the budget. Most of the Members referred to the help made by the Punjab in the war in men, money and materials.

Raizada Bhagatram said that the criminal work entrusted by Section 30 to Magistrates is now entrusted to Assistant Sessions Judges who try those cases with aid of Juries.

Lala Kaushal Ram said that at the present rate of progress it would take 300 years for every village in the Punjab to get a primary school of its own.

Sir P. C. Chatterjee spoke on the need of the establishment of libraries and the resuscitation of dying industries. Nawab Zulfikar. Alikhan spoke of the Punjab's contribution of a fleet of armoured aeroplanes. Reference to the Industries Commission was made by several members.

Mr. Lumsden replying expressed his pleasure that the budget had been well received. His Honour the President expressed pleasure at the growing interest shown by the non-officials in the enlarged Councils. His Honour said that even uninformed criticism had its value as it enabled the Government to correct wrongs and justify itself before the tribunal of public opinion. The Financial Secretary, as a Scotsman and financier, had, said His Honour, a double dose of caution. The ghost anchor of the finance in this province was land revenue and irrigation. His Honour then discussed some heads of budget, especially education, sanitation and police, stating that the initial pay of a police constable had been raised to Rs. 10 per month

TELEGRAMS.

and will come into force from the 1st April. His Honour then referred to the criticism about the composition of police being disproportionately Mahomedan. The cadre of constables said His Honour was open to all and if there were more Mahomedans then Hindus it was because that the latter did not prefer the police line. As regards Sub-Inspectors, the Mahomedans, although they formed 58 per cent of the population, did not number more than half of the total Sub-Inspectors. After referring to the prices of wheat His Honour expressed pleasure that his hopes in the loyalty and fine temper of the province had been fully justified and the revolutionary activities had been nipped in the bud, the offenders brought to justice and law vindicated. His Honour hoped that the necessity of a Special Tribunal would not arise again. Malignant alien influences did not survive transplantation in the soil of the Punjab. In the southwest of the province reports periodically, received show that normal relations were being restored and detailed measures, e.g. punitive levy, deportations, etc. that were being taken against those who escaped justice. There had been some dacoities recently, but confidence was now being restored. A hopeful feature was the co-operation of the people with the Police in capturing dacoits and His Honour said that Government had always been willing to reward those who thus helped the authorities and gave instances of Government reward. With reference to the war His Honour said that he would only quote the words of that great Viceroy, Lord Hardinge, who said on the 24th March that while Germany and Austria were slowly bleeding to death the Allies were daily getting stronger and were with the aid of the British Navy daily tightening their grip. His Honour made lengthy extracts from that speech and said that since his last budget speech Punjab had contributed 70,000 out of 1,51,000 new recruits of which 24,000 are Gurkhas. His Honour then referred to the Punjab's offer of 43 fighting aeroplanes costing 15 lakhs which had been accepted by the King Emperor. His Honour regretted that while Public Services of the province had been giving some of their best for the war Sub-Assistant Surgeons had been lagging behind. He spoke then of the necessity of purging the public Services from corruption and said that the Government could not succeed unless it was backed by the Public. The bribe taken whatever be his position, should be shunned by Honourable men. His Honour paid a tribute to the Hon'ble Mr. Diack, Financial Commissioner, who would shortly be retiring from service and the Council after 35 years strenuous work, and to Sir P. C. Chatterjee who although no more a member of the Council would still place his experience and influence at the disposal of the Punjab Government. The Council then dissolved.

South India.

Land Revenue Administration in Behar.

NAGPUR, April 19.

In a resolution on the Land Revenue Administration and the operations of the Land Records and Settlement Departments in the Central Provinces during the year 1914-15, it is stated that five settlements were in progress during the year. The Chief Commissioner was much gratified alike by the volume and by the standard of the work carried out. The most interesting feature of the year was Mr. Corbet's report on the so-called deterioration of villages in the Khurai tahsil of Saugor, proving beyond all possible doubt that large areas of the finest land have been allowed to lie waste, partly on account of the profits of grazing, but largely from a deliberate attempt to escape assessment at re-settlement. The Saugor malguzars had received due and public warning from Sir Reginald Craddock in 1910 that these attempts at evasion would be firmly dealt with, and Sir Benjamin Robertson, in his orders for the assessment of the fertile areas lying uncultivated, has acted in full accordance with that warning. It is interesting, in view of this policy and in support of it, to notice that the completion of Settlement operations in parts of the Saugor district has been followed by a marked increase of the area occupied for cultivation. In the Umra tahsil of the Nagpur district slackness of cultivation and the practice of non-residence have similarly resulted in under-development of the cultivable area, and the assessment of land at reasonable rate is a matter of great difficulty. Practical considerations prevent, in many cases, the imposition of the full enhancement and the settlement Officer has received orders from the Local Administration to make greater concessions in certain instances than were allowed in his original proposals.

H. H. the Maharaja.

TRIVANDRUM, April 19.

His Highness the Maharaja and party left this at 2 P. M. for Quilon en route to Coonoor. His Highness's departure was announced by firing the usual number of guns from the Royal Artillery.

LATEST TELEGRAMS.

Telegram from Wilmington Delaware says that German stowaway who was discovered on steamer "Matoppo" (see April 3) has been sentenced to imprisonment for life for piracy.

గవర్నరుగారి పర్యటనము. — చెన్నైకి గవర్నరు పరివారముతోడ నిన్న సాయంత్రము ఎర్నాడము వచ్చిరి. దివాను ముఖ్యమంత్రి వారిని సత్కరించిరి. కొంతవడి సంతాపమును జనక దివానుతో గవర్నరు బల్కట్లోని గృహమునకు వెళ్లి నేడు మధ్యాహ్నం 10 గం. 30 ని. ప్రత్యేక రైలుబండిపై ఇరుండి బయలుదేరిరి.

టర్కీ.

అన్వేషించుచున్న రహస్య సేనలు.

టర్కీవారిని దండములు.

పీటరుగ్రాడు ఏప్రిల్ 15: — రహస్యవారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు: — దిట్టతన స్థానములం చున్న టర్కీ సేనలను, ఎవ్వరూకు కడవటమున్న రహస్య వైరులు తరచుచేసిరి.

ట్రీబినాండుకు వెళ్లుచుండుట

లండను, ఏప్రిల్ 18 — రహస్య సేనాపతికి వధ్య భాగమును టర్కీవారు మట్టదీప తీరప్రాంతముల కరదరు వద్ద టర్కీవారి పరాజయమును కారణమైనది. కరదరు యుద్ధము జనగుచున్నప్పటి, రూబర్టు ప్రాంతములందును రహస్యవారు టర్కీవారిని యెదిరించిరి.

ఒకవిశేషమును తెలుపుచుండుట.

ట్రైబినాండుకు పీటరుగ్రాడు విశేషముగట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. — రాహ్మదునద్ద (ట్రీబినాండు, ఎవ్వరూ, ఇర్జి గానులకు పోవుచున్నారని కలియును. ముఖ్యముగ నీవట్టణమును రహస్యవారు పట్టుకొని ఛోరకుపట్టణమునకు ప్రోసికొనరచ్చియెడల ట్రీబినాండు వదిలిపోవునను సంకతి టర్కీవారికి వాగుతెలియును.

మరయొక విశేషము.

మార్షింగుపోర్టు తిరిగి పీటరుగ్రాడు విశేషముగట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. ట్రీబినాండు రహస్యవారికి స్వాధీనమైనయెడల ఎవ్వరుగను, ఖచ్చిటు, డ్రైన్స్ కు పట్టణములుకూడ వారికివగును. వారిలో పోలేమియును కురుమకూడా ప్రాజ్యమునకును సంబంధము లేమందపోవును. కావున టర్కీవారు దిట్టముగ యెదిరించి తమస్థానములను రక్షించుకొనవచ్చును. సి. ఎం. గెట్టెటెరిక.

ట్రీబినాండు ఇతనము.

అధికారులు చెప్పు సంకతులు.

లండను ఏప్రిల్-19 — ట్రీబినాండును పట్టుకొనిన విషయమై రహస్య అధికారులట్లు ప్రకటించుచున్నారు. — మన సేనలను, నాకాదళమును కలిపిచేసిన క్రమశ్చిక్షణ ఫలించి, ఎనబోలియాతీరమునందలి ట్రీబినాండు నువకు స్వాధీనమైనది. ఇది చాల ముఖ్యస్థానము. మన కకేషియా నైసిటులు ఏప్రిల్ 14 న తేదీని కరుదారాను వదిలిన వారానూరేగ పోరాడి, ఎక్కడ ఆగకుండ క్రతువుల దిట్టణముగ ప్రతిఘటించుచున్నను, దానిని చేపించుకొని, వారిని తరుముకొనిపోయిరి. యుద్ధనాకలను సాహాయ్యము చేసికొని రహస్యవారు సేనలను దింపిరి. సేనల ఫిరంగులు ప్రేత్వికకవులు యుద్ధనాకలకూడ ఫిరంగులతో చాల సాహాయ్యము చేసినది.

సింలూ

అధికారులకు వచ్చిన యుద్ధవార్త.

సిమ్లా, ఏప్రిల్ 19: — వైస్రాయిగారికి క్రిందియుద్ధవార్త వచ్చినది. — పరానువారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు. జర్మనులు తీవ్రముగ అగ్నిబర్షము దురిపించి అపహము రెండు దినములతో ముగియించి మొదల దాడులునరవను యెదిరించిరి. రెండున్నర మైళ్ళదూరము పొడవున పోరాటమునంతట తోసికొనవచ్చిన జర్మనులను ఒకవోటరప్ప తక్కినవోట్ల తుకకు గోట్టితిమి. అదికొన్ని సమయము మారితే కత్తువుల దుగుపెట్ట గలిగిరి. ముగియించి కడవటము కత్తువుల కపరిమిత నష్టము కలిగినది. ఆకొప్పు అదని, మార్చి 20 4 కొండల మీద అగ్నిబర్షము దురిపించి.

ఫిరంగులు, వైమానికయుద్ధము జోరుగ జరుగుచున్నదిని అంగీకరించుచు తెలియజేయుచున్నాడు. చాలవోట్ల ఫిరంగుల యుద్ధముజరిగినదనియు స్త్రీలూ ప్రాంతమునరవకుండకూలను సమీపించుటకు కత్తువులుచేసిన యర్జునులు సాగనియ్యలేదనియు రహస్యవారు చెప్పుచున్నారు టర్కీవారిని రహస్య వైరులు తరుముకొనిపోవుచు ట్రీబినాండును 12 మైళ్ళ దూరమునకు వచ్చిరి.

ఉత్తరసూర్యములోని కత్తువు నాకమీద తమయిన మొకటి 16 బాంబులను వేసినట్లు పరానువారు తెలుపుచున్నారు.

జరమాత్తుని నరసింహయ్య, చిత్తూరు.

శ్రీని వాధికవదా!!

అమృతంబకము అన్ని విధముల గూడమును నుపయోగించు
పరిశుభ్రము నుండదగిన చక్కయైన వైద్యసహాయము.

దట్టి 1-కి ల. 0-12-0 వి. పి. సహా 0-12-0
ఈ భస్మమును సిటీలో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన
రోడ్లములు రైండు నిమిషములలో మొదలంట
రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కను.
మంటయుండదు. రోగుములు రాలిపోవును.

అంశురాంబునామ దినాః, 7, తంబుశెట్టివీధి మదరాసు.

దీనియందు మందు వైద్యబోధనలు నిండియున్నవి. 141 ప్రతిజగలు పుష్కరము మీ యింటివద్ద ఏ కర్మశాస్త్రకర్త యోగ్యులు కూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు వుంటే త్రినికానులకు నిష్ఠమైతే? నేడే ఒక పుష్కరమునకు చాళియను. రాజవైద్యు నారాయణుని కేకవతి, 183 20, చీనాబాబాగారు వారును.

పే. నారాయణ అందు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మంబీధి, బాంబాయి.

స్థానమునకు సంచికలు ఏ. కీ. గా పంపుమనుట.
 జయవాడు:— ప్రధానచరిత్రకార్యాలయము,
 (27) 145, రావీడ్, చురరాజు ఆది వాయుడు

ఇది మేనాడు, నిక్కాక, కుక్కనప్పలు, అతిమూలము.
 సూరించి మిక్కిలిబలమును ధాతువుప్రేసి, రక్తవృద్ధిని, యాతన
 కుదురును, సంతానప్రాప్తిని, నరములబలవృద్ధియును కలిగించు
 ఔషధమనదము. 2 దెప్పిలు చాఅను. 20 కు! దెప్పి రు. 1-0-0
 అయ్యారేధ సమాజ్, పాండూరు, నుంటూరు జిల్లా.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, జ్వాలెంతకు
రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు,
పుష్టికి కస్తూరి యవయోగమైనమం దని సర్వత్ర
తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమునకన్న
ప్రియ మగుటచేతను, నవసర సమయములందు
దొరకుట దుస్సరము. మా డిహాయందలి కస్తూరి
యం దితరపదార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంత
వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కి విషయము
తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన
నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితికస్తూ-
రిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ 30-0-0

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,
హైదరాబాద్ నెం 212, మదరాసు.

జీర రసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట
వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణశోశము బాగు
కాని రసప్రావము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధ
తా మాదును. 25మాత్రల నబ్బి 1-3 మెల 1-4-6.
అమృతాంజనంధిపా మదరాసు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మోటాడుబండ్ల యంత్రేనర్పాజుచును, నడుపుచిధానము
ను బోధనాధ్యక్షముగా గలవచును. ప్రత్యేక గమనిక:—
హారగూరివిద్యార్థులకు ఉచితముగవసతియు, భోజనాదికములు
యీ విద్యార్థులయేరుచును. ప్రతిసేపు ప్రభువునకు క్షామ ప్రారంభ
కరుచును. తయారైన వైశాకరికి శిష్యాభ్యుదయమును, శ్రుతి
పరిభ్యుయే దీక్షింపవచును. మేనేజరుగారికి రాసికొనవలెను.

అర్హోగ్యమును శాశ్వతమునుబడుటబాండుట స్వాభావికమైన కార్యము. విధులను ఆచరించుటవలననే కర్మము వృద్ధి. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అర్హోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కరీరి సౌఖ్యమును దృఢపఱచును. ఆయుశ్యవిధిని విప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయుచును. మాస్టు చార్జియను మేమే భరించితిమిదము. మెంటునే బాగ్మను.

జై దృశ్యాస్రై మునిశంకర్ గోవిందజీ,
అశంకాగ్రహ బౌద్ధధామం, 151 బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.
[67] మాతన లోమనంహరి బేగంనాహిస్టాప్

ఇది ఒకటే. సల రెవిన్యూ పేజ్స్ 1-0-0వి.వి. ఖచ్చ 4 అ.
ఆర్. వి. పండిట్ అండ్ కంపెనీ కి, బందగూడ్డి, - మద్రాసు.

విద్యార్థులకు కావలసిన డ్రాయింగు బుక్కులు, ఎక్సర్ సైజు బుక్కులు, స్టూడెంట్సు నోటు బుక్కులు, ఇటాలియన్ నోటుబుక్కులు కలర్, బాక్సులు, డ్రాయింగు ఇన్ స్ట్రుమెంట్లు బాక్సులు, ఫుట్ రూల్స్ రబ్బరు తుండ్లు మరియు అనేకవిధములైన సామానులు సరసముగా దొరకును వలయు వారలు క్రింది అడ్రెస్సునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

అనందా ముదాలగూఢికారులు, ముదాసు.

ఇది మనోహరిక్రమముజేయు విద్యార్థులు, క్షీణద్రు,
ఉద్యోగములు మొదలగు వారికి నుభయద్ర, విక్రాంతి నివృత్తు.
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.